ԹԻՒ 7794 10 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1911 ՇԱԲԱԹ

23 decembre 1911 №: 7794

نومرو ۷۷۹٤ ۱۰ کانون اول ۱۳۲۷ جمعه ایرتسی

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Կ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ - ԳԱԼԱԹԻԱ

آره‌ولك
یومی وسیاسی غزته
مدیر مسئول وصاحب امتیاز ق. بویاجیان
درسعادت — غلطه
ابونه فیآتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات ایچون سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر

نسخه‌سی ۱۰ پاره
10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

IMPREMERIE AREVELK FONDÉ EN 1883

بازار ایرتسندن ماعدا هرکون نشر اولنور.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամս.
Գաւառներու համար	100	54
Արտասահման »	35	20 Ֆր.

Journal arménien
DIRECTEUR
K. BOYADJIAN
Cons/ples Galata

Դարձեալ Տագնապ
ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Ներկայ դպրոցական տարեշրջանին սկիզբները մենք ներկայացնելով Սանասարեան վարժարանի տխուր վիճակը, երբ կը հանէինք այն եզրակացութեան թէ լաւ է որ ան առժամեայ կերպով փակուի, նորանոր երկպառակումներով դրամ ու ժամանակ չվատնելու համար, շատեր չափազանց կը նկատէին մեր եզրակացութիւնը։ Այսօր սակայն տխուր իրականութիւնը նորէն կը ստիպէ մեզ անդրադառնալ այս խնդրին։ Դեռ հազիւ երեք ամիս՝ և ահա նորէն գործադուլն է որ երեւան կ'ելլէ, տեսուչը կ'ըլլայ ուսուցիչ, ուսուցիչը կ'ըլլայ տեսուչ, ըստ Պ. Աբովեանի՝ ոտքը կ'ըլլայ գլուխ, գլուխը՝ ոտք։ «Ազատամարտ» կը գրէ. «Աշակերտութիւնը դասադուլ ըրած է, առարկելով թէ անորոշ կացութեան մէջ տրամադրութիւն չունի աշխատելու....» Երբ ուսուցիչ և աշակերտ տրամադրութիւն չունին աշխատելու, ալ միամտութիւն չէ՞ արդիւնք սպասելը։

Եւ սակայն ո՞վ է այս տխուր իրողութեանց պատճառը։ Ապահովաբար աշակերտութիւնը չէ, որովհետեւ ես ինքս ապրած եմ այդ կեանքը. աշակերտութիւնը միշտ նախանձախնդիր է եղեր վարժարանին պատւին, անոր բողոքը բնաւ չէ ունեցեր գռեհիկ ոգի, աշակերտութեան միակ խնդիրն է եղեր տեսնել վարժարանը ո՛ր դիրքին վրայ, զոր կրնայ գրաւել, և ո՛ր դերին մէջ, զոր պէտք է կատարէ։

Ուրեմն յանցաւորը կամ ուսուցչական մարմինն է, կամ Պոլսոյ խնամակալութիւնը։ Ուսուցչական մարմինը կամ խմբակն ալ չէ պատճառը վարժարանին արդի անկերպարան վիճակին, որովհետեւ անոնք իրենց բնական դերերուն մէջ են և կ'ընեն ինչ որ կրնան։ Անօթի գայլը դնենք գառնուկին քով, զայն պիտի փարատէ անտարակոյս և ասոր համար գայլը դատապարտելի չէ, ան իր բնական դերին մէջ է։ Այդ բոլոր պատասխանատուութիւնը կը ծանրանայ Պոլսոյ խնամակալութեան վրայ որ այդպիսի խայտաբղէտ, հակառակ ուժերով կազմած է վարժարանին ուսուցչական մարմինը։ Ալ ժամանակն է որ խնամակալութիւնը վերջնականապէս համոզուի թէ ներկայ տարրերով գործ յառաջ չերթար ու նպաստը պարզապէս ժամանակի ու դրամի վատնում է։

Հոս քիչ մը կանգ առնենք։ Դժբախտաբար քիչ չեն անոնք որոնք Սանասարեանի ներկայ տագնապը նոյնպէս Պոլսոյ խնամակալութեան կը վերագրեն, բայց ուրիշ տրամաբանութեամբ, որ սխալ է սակայն։

Շատեր կ'ըսեն թէ խնամակալութիւնը Պոլիս նստած ըլլալով, հեռուէն կը մնայ վարժարանէն և չի կրնար իրապէս ծանօթանալ վարժարանին ներքին կեանքին։ Երեւութապէս բնական, խելքի մօտիկ կ'երեւի այս ու քիչ չեն անոնք որոնք կ'ուզեն որ Սանասարեանի վերին պատասխանատու մարմինը կայինի մէջ, կարնեցիներէն կազմուի։ Բայց եթէ առանց միամտութեան կամ թաքուն նպատակներու քննենք խնդիրը, շուտով պիտի համոզուինք թէ խնամակալութեան Պոլիս մնալը ոչ թէ վնասակար, այլ օգտակար է։ Նախ գիտենք որ եթէ հեռաւորութիւնն է պատճառը որ խնամակալութիւնը չի կրնար իրազեկ ըլլալ վարժարանին ներքին կեանքին, հապա ինչպէս ամերիկեան, ֆրանսական, գերմանական քոլէճներու վերին հոգիչ մարմինները հազարաւոր աւելի հեռու մղոններու վրայ ըլլալով կրնան իրենց վարժարանները բարեկարգ վիճակի մը մէջ պահել։ Ուրեմն յանցանքը հեռաւորութեանը չէ։

Երկրորդ՝ Սանասարեան վարժարանը ազգային նախակրթարան մը չէ, անոր ուսուցիչները մեծ մասամբ համալսարանական մասնագէտ մարդիկ պիտի ըլլան։ Եթէ անոնք ունենան խանդ, եռանդ գործելու և օգտակար ըլլալու, եթէ անոնք խղճով տոգորուած ըլլան, խնամակալութիւնը մօտ է եղած թէ հեռու, ի՞նչ նշանակութիւն ունի կամ կրնայ ունենալ։ Ասոր հակառակ այդպիսի կարգադրութիւն մը անվստահութիւն, վարկաբեկութիւն է վարժարանին ուսուցչական մարմնին արժանապատուութեան, ոչ մէկ արժանիք, նկարագրի տէր ուսուցիչ ատոր չի հանդուրժեր։

Այսպէս ուրեմն Սանասարեանի արդի տագնապին առթիւ մենք նորէն կը շեշտենք հիմնական բարեկարգման անհրաժեշտութիւնը և կը փափաքինք որ Սանասարեանի խնամակալութիւնը միշտ տէրը մնայ իր իրաւասութեանց և լուծէ Գորդեան հանգոյցը Աղեքսանդրի սուրով։

ՀԱՅԿ ՄՐԱՊԵԱՆ

ՆԱՄԱԿ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱՅԷՆ

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՔՕՄԻԹԷԻՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

(Մեր մասնաւոր թղթակիցէն)

ՍՕՖԻԱ, 7 դեկտ.

Շատոնց իմացած էի թէ Պալքանեան Քօմիթէն օտար դեսպաններուն տեղեկագիր մը պիտի տայ, բայց մանրամասնութեանց ծանօթ չըլլալուն, չգրեցի։ Այդ տեղեկագիրը խմբագրուած է և մէկ քանի օրէն պիտի տրուի։ Տեղեկագրին մէջ ընդարձակօրէն պարզուած են Մակեդոնիոյ կացութիւնը և պուլկար ազգութեան կրած բռնութիւնը, Իշթիպի դէպքը և երկաթուղիներու վրայ գործուած եղեռնափորձերը։ Պալքանեան Քօմիթէն կը խոստովանի թէ ինք ծրագրած է այդ եղեռնափորձերը և թէ այդ գործերը պիտի շարունակուի Մակեդոնիոյ մէջ։ Քօմիթէն ուրիշ եղեռնագործութիւններ ծրագրած է, բայց մինչև երկու ամիս պիտի սպասէ զանոնք ի գործ դնելու համար։ Եթէ Մակեդոնիոյ գործերը միենոյնը մնայ, այն ատեն պիտի ստիպուի իր ծրագիրը գործադրելու։ Տեղեկագիրը կը քննադատէ Օսմ. Քօմիթէն, ըսելով թէ ան կ'ուզէ բռնութեամբ գործել ազգութեան մը հանդէպ, որ հինէն ի վեր բռնութեանց ենթարկուած է։ Կ'ըսուի թէ աւելի ծանր բաներ կան այդ տեղեկագրին մէջ, բայց կարելի չեղաւ ձեռք ձգել։ Եթէ այդ տեղեկագիրը հիւպատոսներուն տրուի, օրինակ մըն ալ ես պիտի առնեմ։ Այն ատեն աւելի լիակատար տեղեկութիւն պիտի տամ Արեւելքի ընթերցողներուն։

Պալքանեան Քօմիթէն մեծ պատրաստութեան մէջ է հոս։ Գրեթէ ամէն գիշեր անոր անդամները կը գումարուին, բայց տրուած որոշումները խիստ գաղտնի կը պահուին։ Վերջապէս յառաջիկային համար մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին։

Կառավարութիւնը տեղեակ է այդ գումարումներուն և պատրաստութիւններուն, կ'ուզէ արգելք հանդիսանալ, բայց կարելի չըլլար, որովհետև Պուլկար Սահմանադրութիւնը խիստ լայն ոգւով շինուած, ու և է արգելք չի կրնար յարուցնել։

Երբ Ասըմ պէյ հոս էր իբր Օսմ. դեսպան, այս կարգի խնդիրներ չէին ծագեր, որովհետև կարող դիւանագէտ մըն էր, բայց ներկայ դեսպանը, Նաքի պէյ, նոյն ձեռնհասութիւնը ցոյց չի տար։ Արդէն Նաքի պէյ ծանօթ էր իր Աթէնքի դեսպանութեամբ։

⁂ Հոս շատ մը իտալացի փախստականներ եկած են Եդիրնէէն։ Ատոնք ամէն օր իտալական դեսպանատունը երթալով իրենց վիճակը կը պարզեն։

⁂ Կիրակի օր մեծ միթինկ մը գումարուեցաւ Իշթիպի դէպքի մասին և շատ մը բանախօսներ իրենց ճառերուն մէջ խստիւ քննադատեցին Օսմ. կառավարութեան ընթացքը։

⁂ Երէկ Ռուսիոյ Ցարի անուան տօնը ըլլալով Ֆէրտինանտ Թագաւորը Գահաժառանգ Պօրիս իշխանին հետ գնաց ռուսական դեսպանատունը։ Երբ դեսպանատունէն մեկնեցաւ պալատ երթալու համար, նորակառոյց եկեղեցիէն, որ դեսպանատան դիմացը կը գտնուի, զանգակահարութեամբ ողջունուեցաւ Թագաւորը։

ՍԻՍԵԱՆ

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ԻԶՄԻՐ, 4 Դեկտ.

Երբեք մի՛ զարմանաք, երբ ըսեմ թէ, Իզմիրը նորաձեւութեան տեսակէտով, Բարիզի հետ կը մրցի։ Իզմիրի Հայ իգական սեռը նոր Բարիզով զինուած, կը հետեւի նորաձեւութեան, թէև իր կարողութենէն վեր բան մը ըլլայ։ Նախ՝ հարուստ դասակարգը իր կարողութեան չափով, այս նորաձեւութեան կը հետեւի, առանց նեղութեան ու և է մտածում մը ունենալու, իսկ միջակ կամ մանաւանդ աղքատ դասակարգն է որ գրեթէ չնչին օրապահիկով մը օրն ի բուն կը ճգնի լոկ իր ցամաք հացը հայթայթելու համար, և վերջապէս ան ալ կը փափաքի հարուստ դասակարգին հաւասարիլ։ Սակայն ցաւալի է որ մեր միջակ կամ աղքատ դասակարգերը միշտ անհոգ և անտարբեր կը մնան իրենց զաւակաց կրթութեան մասին պէտք եղածը ի գործ դնելու, մանաւանդ կը զլանան անոնց դպրոցական չնչին թոշակներէն զատ դասագիրք մըն ալ գնելու։

Հայերուս համար առաջին կենսական պահանջներէն մէկն է կրթութիւնը՝ մեր

ایی فرصتلر واستحصال موفقیت

حیات شخصیه‌ده موفق اولامیانلر، علی‌العاده سببی وبهانه بی فرصتك موجود اولمادیغنه ویاخود تصادف ایتمه‌دیکنه عطف ایدرلر .

بوندن صرفنظر بوقبیل ذوات اصرار دخی ایدرلرکه کندیلرنده هردرلو شرائط ، مادی ومعنوی قوتلر، آرزو، مکنت، استعداد والحاصل دها برطاقم مزایای مختلفه واردر فقط بتون بونلرك عقیم قالماسنك سببی مساعد برفرصتك تصادف ایتمه‌دیکیدر دیه‌رك ، کندی کندیلرینه اغبرار ایدرلر .

بوقدری کندیلرینه حق ویرمکه بالطبع کفایت ایتمز فقط کندی موفقیتسزلکلرینك اسباب وصفحات مختلفه‌سنی کوستره بیلیر .

فرصتی انتظار ایتمك، قدر وتصادفی بکله‌مکه واونلردن برشی مأمول ایتمکه تشبیه ایدیله‌بیلیر، بونلرده اودرجه خسیس واویغونسز اولورلرکه چوق دفعه منفعت امید ایدیلن شیلردن بشـقه درلو نتیجه‌لر وجوده کلیر .

بوحالت روحیه شرقه عائد برحالدر .

بویله تصادف وفرصته بکله‌مك عادتا تنبللکه، سقوطه و اقتدارسزلغه عطف اولنه‌جق احوالدن معدوددر .

فعالیت کوسترمك اوزره فرصته انتظار ایتمکده اولان برکیمسه فوق‌العاده برعناد ایله نظریه‌یه اعتماد ایدن سفیل برخیالپرست حالنده بولنور .

چونکه نه ایشدن آکلار نه‌ده جریان ایدن وقایعدن خبردار اولور .

فکراً دائما برطاقم تخیلاتده بولنه‌رق، اونلری هیچ بروجهله مـوقع اجرایه چیقارمغه موفق اولامیوب ، ذهناً وجـوده کتیردیکی خیاللری ییقار واونلر یرینـه قائم اولمق اوزره دیکر بر طاقم غیر قابل اجرا تصور اورته‌یه چیقاریر .

تصادف وفرصتی کوزه‌تن برکیمسـه کونك برنده کندوسـنه پیانقونك ایلك اکرامیه‌سی اصابت ایده‌جکنی مأمول ایدن ویاخود بردنبره بهمه‌حال قارشوسنه برآلتون معدنی چیقاجغنی دوشونوب ، اوکا کوره حاضرلانان وحیاتنك اك مهم زمانلرینی اونی دوشونمکه حصر ایتمش اولان برآدمه بکزر. لکن بودرجه صبرسزلق ایله بکله‌نن فرصت سنه‌لرجه امتداد ایدر . . .

وبویوزدن بکله‌یه‌نك حصهٔ استفاده‌سی نومیدلك، مأیوسیت، غلط حس ونهایت سفالت وبشقه‌لرینه قارشو حسـد وقیصقانجلقدن عبارت قالیر ، بعضیلری ایسـه فرصته بکله‌مزلر ، لکن اوکا ایمان ایده‌رك ، فرصتلر وجوده کتیرمکه جهدو غیرت ایدرلر وبوخصوصده موفقیت کامله الده ایتمك اوزره ، کندی بتون موجودیتلریله ، سعی وقوتلریله چالیشیرلر وهدف حرکتلرینه مواصلات ایتمك ایچـون اتعاب ذهن ووجود ایتمکده هیچ برصـورتله رخاوت وتکاسـل کوسترمزلر .

بوطاقملری‌ده مقصده وصول ایچون کندی نفسـلرینی وذهنلرینی محو وخراب ایدرجه‌سنه تضییق ایدرلر فقط غایه‌لرینه أرمش اولدقلرینی ظن ایدرکن برده بوسبوتون برنومیدی‌یه دوچار اولورلر .

فعال وپراتیك برشخصیت ایسـه نه فرصتی بکلر نه‌ده اونی تولید ایتمکه چالیشیر زیرا کندیسی ایچون فرصت هران حاضردر.

بوقبیل برتصادف کوزه‌تلدیکی برصره‌ده اك کوزل فرصتلرك غائب اولدیغی وجریان احوال ووقایعه حکم ایده‌میوب، اونلری یالکز کندینه موجب استفاده برحاله کتیره‌بیله‌جکنی ایوجه تفهم ایتمش شخصیتلر بالطبع بویله تخیلاته اهمیت ویرمزلر .

بناءً علیه فرصتك وتصادفك موجودیتی قبول اوله‌ماز، موفقیت عقل واذعانه واوکا کوره بر فعالیته متوقفدر .

---

(۲۱۵)

عبدالحمید وشرلوق هولمس

اوچنجی قسم

طقوزنجی فصل

یکی سوء قصد

— مادام که بویله‌در پروغرامکزی بزه بیلدیریکز !

— فقط بو ایکنجی درجه‌ده قالور اول امرده سوء قصدك اجراسنه دائر برقرار ویرملی‌یز صکره مذکور سوء قصدی موفقیتله وجوده کتیرمك اوزره نه‌کبی برپروغرام حاضرلادیغمی سزه سویلرم .

صادق بك علی‌العجله :

— ظن ایدر ایسـه‌م شرط اول ایچون هپسمزده هم فکر بولنمقده‌یز .

صالحه خانم سوزینه دوام ایده‌رك :

— معلومدرکه بوقبیل مهم بر تکلیف قولایلق ایله قبول ایدیله‌من کیزلی قومیته‌مزك نظامنامهٔ داخلیسـنه توفیقاً اشبو تکلیفمی رأیه وضع ایتمك ایجاب ایدر ، شـاید قبول ایدیلیر ایسه اجرایه تشبث ایده‌رز .

حسنی بك رفیقلرینه خطاباً :

— اوت ! نظامنز بویله‌در ، دیدی .

دیکر برقاچ کشی دخی :

— دیمك که همان رأیه مراجعت ایده‌لم.

صالحه خانم سامعونك عمومنه توجیه خطاب ایده‌رك :

— رجا ایدرم، مسئله‌نك فوق‌العاده اولان اهمیتنی نظر اعتباره آله‌رق ، اوکا کوره برقرار ویریکز، نظامنامهٔ داخلیمزه نظراً بوقبیل امور مهمه ، هپسمز دخی موافق وهم افکار اولور ایسه‌ك اجرا اولنه بیلیر .

حسنی افندی صالحه خانمك شو سوزلرینه علاوةً :

— خفیاً رأیه مراجعت ایتمك دخی نظامنامهٔ داخلیمز ایجاباتندندر .

همان حسنی بك برکاغد پارچه‌سی آلوب اونی سکز قسمه تقسیم ایده‌رك ، ارقه‌داشلرینه ویردی .

صالحه خانم سوزینه دوام ایده‌رك :

— سوء قصدك اجراسـنه هم فکر اولانلر کاغد اوزرنده شـو سوزلری « وطن وحریت نامنه عبدالحمیدك محوینه قرار ویررم » یازسونلر وهم فکر اولمیانلر ایسـه هیچ برشی یازمیوب کاغدی اولدیغی کبی ترك ایتسونلر .

حاضرون همان رأیلرینی حاضرلایه‌رق ، ماصه اوزرنده حاضر بولنان صادق بکك فسی ایچنه آتدیلر .

اشبو معامله آنجق اون دقیقه دوام ایدوب، رأیلر برر برر تعداد وقرائت ایدلمکه باشلاندی.

بلا استثنا هپسی‌ده سـوء قصده هم افکار بولنورلر .

صادق وعارف بکلر بکزبان اوله‌رق شویله‌جه باغیردیلر :

« یشاسون حریت ! »

صالحه خانم حاضرونه خطاباً :

— ایشـته بودقیقه‌دن اعتباراً قومیته‌مز عبدالحمیدی اعدامه محکوم ایدیور .

حسنی افندی جواباً :

— بوندن صوکره ایش بوقرارك موقع اجرایه چیقماسنه غیرت ایتملیدر شمدی کندینك بوینه چنغرداقی طاقق اوزره سوز برلك ایتدك فقط کندی‌یی کیم طوته‌جق ؟

هپسیده بوسوزلر اوزرینه سکوت ایتدیلر.

صالحه خانم بردنبره قطعی برسس ایله :

— او کدی‌یی بن طوته‌جغم دیدیکنده اوراده حاضر بولنانلرك کوزلری خانمه طوغرو توجیه ایتدی .

صالحه خانم عقل سلیمیله، مکنت واعتدال دمیله ، شجاعتیله رفیقلری میاننده اودرجه شهرتشعار اولمشدی که کندی سوزلری دائما برتعظیم وتوقیر ایله استماع ایدیلیر ایدی .

فقط بوکره سویله‌مش اولدیغی سوز صوك درجه غریب کوروندیکندن هپسیده بوکا تعجب ایتدیلر .

صادق وعارف بکلر صالحه خانمك شـقا سویله‌دیکنی دوشونه‌رك ، تبسم ایتمکه باشلادیلر، حسنی افندی ایسه بوسوزلری یاکلش اکلادیغنی ظن ایده‌رك ، خانمه خطاباً :

— خانم رجا ایدرم نه بیوردیکز ؟

شمدی‌یه قدر سوزه قاریشمایوب، کوشه‌یه چکیله‌رك دیکله‌مکده اولان دیکر اوچ کشی ایله سکوت ایدن ساعی بك :

— صالحه خانم کندی‌یی کندی طوته‌جغنی سویله‌دی .

صالحه خانم جواباً :

— اوت! افندیلریکی بر سوء قصدك اجراسنی دوشـوندیکمده سزك موافقکزی قبل‌الاستحصال بونك موفقیتله نتیجه پذیر اولمسـنه دائر برده پروغرام حاضرلادم .

اشبو پروغرام موجبنجه بوسوء قصد تشبثنده باشلیجه رولی بن اجرا ایدیکمدن تهلکه دخی یالکز نفسمه عائد اوله‌جقدر .

صادق بك جواباً :

— مادام که بویله بز ویرمش اولدیغمز قراری کری الیرز سزك حیاتکز بزم ایچون فوق‌العاده الزم واهم اولدیغندن اونی عبدالحمید کبی برجانوارك حیاتنه فدا ایده‌مه‌یز .

صالحه خانم صادق بکه خطاب ایله :

— توجهاتکزه تشکر ایدرم، لکن بوراده یکدیکریمزی مدح وثنا ایتمکه طـوپلانمادق ، مقصدیمز ایش کورمك اولدیغندن اساس مسئله‌یه نقل کلام ایده‌لم :

براز اول دخی عرض ایتمش اولدیغم وجهله، بوخصوصده برپروغرام تنظیم ایتمشم که برنی شمدی سزه اکلاتدیره‌جغم ، رجا ایدرم دقتله دیکله‌یکز وشـاید مطالعه وملاحظاتکز اولور ایسه بلا قید وشرط سویله‌یکز .

حسنی افندی جواباً :

(مابعدی یارین صباح)

استخراجا طبعی ممنوعدر

բոլոր գործերուն մէջ և մեր խօսքերուն, նաև մեր նիստ ու կացին մէջ։

Պէտք է որ մեր այս կործանարար ընթացքին վերջ մը տանք ո՛վ Իզմիրցի Հայեր. պէտք է որ կրթութեան յարգ ընծայենք։ Մեզի համար նախ պէտք է կրթութիւն և ապա նորաձևութիւն. իսկ նորաձևութիւնն ալ չափաւոր։

⁂ Խօսէ-միջի մօտերը, վերջին անգամ Չաքըրճալըի խումբին պատկանող աւազակներուն և հետապնդող ջոկատի միջև ընդհարում մը տեղի ունեցած էր։ Այս ընդհարման միջոցին իբր թէ Չաքըրճալըն սպաննուած — առանց գլխի և առանց ձեռքի դիակ մը գտնուած էր — և իր ընկերներն ալ վիրաւորուած և ճարպիկութեամբ մը փախած էին։ Մինչ ջոկատը տեղւոյն մօտակայ գիւղերուն մէջ խուզարկութիւններ կ'ընէր, կը լսեն թէ Թիրէի մօտ, գիւղ մը, տան մը մէջ վիրաւոր աւազակները կը դարմանուին. առոր վրայ՝ իսկոյն յիշեալ տունը պաշարելով՝ երկու կողմէն ալ զէնքի կը դիմեն։ Վերջապէս ջոկատը կը ստիպուի տան չորս կողմը կրակ ձգել։ Աւազակներէն երկուքը, ճարահատ, դուրս կը նետուին ու կը զարնուին։ Յետոյ այրուած տունը խուզարկելով կը գտնեն մոխրացած երկու աւազակներ և գլուխ մը։ Յիշեալ եղելութիւնը հեռագրելով կուսակալութեան, աւազակները Իզմիր փոխադրելու հրաման կու տայ։ Շաբթու մէջ, ճիշդ ժամը 11ին մասնաւոր կառախումբով քաղաքս բերուեցան սպաննուած աւազակները և կառավարական պաշտօնատան բակին մէջտեղ, առանձին սիւներու վրայ կապուած, կուրծքերնին բաց և արիւնթաթախ վիճակի մէջ հասարակութեան առջև ի ցոյց դրուեցան մինչև իրիկուն։

Կուսակալութեան կողմէ այս եղելութիւնը, ինչպէս նաև Չաքըրճալըի խումբին բոլորովին բնաջինջ ըլլալը հեռագրուեցաւ առ որ անկ է։

⁂ Քաղաքս գտնուող իտալահպատակները մեծ յուզումի մատնուած են։ Կառավարութեան կողմէ ազդարարուեցաւ անոնց որ՝ պէտք է անմիջապէս իրենց գործերը կարգադրեն և քաղաքէն դուրս ելլեն։ Այս վերջինները գերմանական դեսպանատուն դիմելով՝ մէկ քանի օր աւելի պայմանաժամ խնդրեցին կուսակալութենէն. այս ալ իր կարգին պոլսական իշխանութեան հեռագրած է. կ'ըսուի թէ մինչև նոր տնօրէնութիւն իրենց գտնուած տեղւոյն վրայ պիտի մնան։

⁂ Քաղաքիս մէջ, ինչպէս թէմէթթիւի նոյնպէս ալ տուներու էմլաքի տուրքը արձանագրելու համար Կ. Պոլսէն պաշտօնական մարմին մը ժամանած էր։ Իրենց պարտականութիւնը կատարելէ յետոյ մեկնած են քաղաքէս, տանտէրերուն վրայ աւելի տուրք բեռցնելով։ Այս օրերս յիշեալ սխալ արձանագրութեանց վրայ ամէն ազգէ բազմաթիւ անձեր կը դիմեն կառավարական պաշտօնատուն, իրենց տուներուն արժէքին աւելի գին դրած ըլլալնուն համար։ Այս պատճառաւ տանտէրերը իրենց տուներուն վարձքը աւելի բարձրացուցած են և վարձակալները մեծապէս կը նեղուին ձմեռուան այս եղանակին։

ՅՐԹ. Մ. ՉԻԼ.

10,000 ՂՐՇ. ՊԱՐԳԵՒ

Այն անձին որ կարենայ հաստատել թէ Օսման Զատէ Ճէմալէտտին էֆ.ի վաճառած Ալէքսանդրի կարագը, կաթով Թարխանեան, ոչխարի ընտիր միսով պատրաստուած երշիկը և ամէն տեսակ ընտիր կարագները կեղծուած են։

Կ. Պոլիս, Պալըք Բազար թիւ 80 փուռին քովը։ 31

ԱՆՊԱՏԿԱՌ ԿԵՂԾԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԸ

ԱՐԴԱՐ ՊԱՏԻԺԸ

Այս օրերս երևան ելած է խաչագողութեան և կեղծարարութեան ամօթալի արարք մը, որուն տխուր հերոսը դժբախտաբար հայ մըն է։ Խարեբայութիւնը այնպիսի անհոգ յանդգնութեամբ մը կատարուած է որ զարմանք կ'ազդէ մարդուս։ Ահաւասիկ իրողութիւնը իր ամբողջ մանրամասնութեամբ։

Կ. Պոլիս Մինճանճըլար Եօգուշու Րիզա փաշա խան, խնձորքի առարկաներ և վաճառական է Մաքրիգիւղ բնակող Պ. Ռաֆայէլ Գարակէօզեանի որդին, Գրիգոր Գարակէօզեան, որ Պոլիս Հաճօբուլօ խան թիւ 35, յանձնարարութեամբ կը գրագրէ, իբրև գրագիր 2 տարի առաջ կը մտնէ Պահչէգաբու Անանիասի խանը թիւ 17 և 18 հաստատուած, քաղաքիս ծանօթ և պատուաւոր վաճառականներէն Վէնսան էֆ. Ճիլաճեանի քով, ուր կը պաշտօնավարէ տասնմէկ ամիս։ Տարի մը առաջ յիշեալ վաճառականը հիւանդանալով Դալաթիա Սէն Փօլ հիւանդանոցը կը փոխադրուի վիրաբուժական գործողութեան մը ենթարկուելու համար և հոն այդ գործողութեան հետևանքով կը մեռնի 1910 դեկտ. 14ին (Ն. Տ.) չորեքշաբթի օրը։ Հետևեալ օրը իսկ, հինգշաբթի, Գրիգոր Գարակէօզեան իսկոյն շրջաբերական մը կը հանէ հրապարակ, հանգուցեալին կեղծ ստորագրութեամբը, որով Վէնսան Ճիլաճեան կը ծանուցանէր իբր թէ Պ. Գրիգոր Գարակէօզեանի հետ ընկեր ըլլալը։ Գրիգոր այս կեղծարարութիւնը կատարելէ ետքը իր սիրոյ տետրակներն ու առևտրական թուղթերը կը փոխադրէ հօր, Ռաֆայէլ Գարակէօզեանի վաճառատունը և կը սկսի տետրակներն ու թուղթերը կա՛մ ջնջելով քերթելով և կամ քիմիական դեղերու միջոցաւ ջնջումներ կատարելով, զանոնք իր ուզածին պէս կարգի դնել և յետոյ իբրև ընկեր Վէնսան Ճիլաճեանի, յաջորդութեան կը մտնէ եւրոպական գործարաններու քով։

Հանգուցեալին բարեկամներն ու ծանօթները, որոնք անոր մահը լսած էին, ապշութեամբ կը տեսնեն այս տարօրինակ շրջաբերականը և բացատրութիւն կը պահանջեն Գրիգորէն, որ աննման անպատկառութեամբ կը պատասխանէ թէ Վէնսանի մահուան լուրը սխալ է և թէ յիշեալը ողջ առողջ է։ Միւս կողմէ գիտնալով որ հանգուցեալը Բարիզի Սօսիէթէ Ժէնէրալ դրամատան մէջ պահեստի դրամ ունի, յաջորդ հինգշաբթի թուականով 12 հատ կեղծ չէքեր ստորագրելով Վէնսան Ճիլաճեանի անունով, որոնց արժէքը 4867 Ֆր. 45 սանթիմի կը հասնի, զանոնք կը վաճառէ և դրամները կը գանձէ։

Բայց այս խաբեբայութիւնները երկար չեն տևեր և գործը մէջտեղ ելլալով՝ Գրիգոր կ'իյնայ Արդարութեան ձեռքը։

Պոլիս գտնուող ժառանգորդներէն հանգուցեալին տիկինը՝ Մառի Ճիլաճեան և եղբայրը Տրդատ Ճիլաճեան դատ կը բանան պատժական Ատեանին առջև։

Դատամի կողմէ հանգուցեալին թէրէքէն արձանագրուած ատեն ժառանգորդներու փոխանորդը կարգուիլմէ ետք Ջ. ատէ Տավուտ Վէհպի պէյ։ Դր. Գարակէօզեանի դատը տեղի կ'ունենայ Կ. Պոլսոյ Բ. պատժական դատարանին առջև և Գրիգոր Գարակէօզեան 14 ամսուան բանտարկութեան կը դատապարտուի իբրև խարդախ, խաբեբայ և կեղծարար։

Այսպէս ուրեմն խարդախ միջոցներով մէկ նիւթէկ հարստանալու փափաքով վառուած խաբեբան, ինքզինքը մէկէն իմէկ պիտի գտնէ բանտին մէջ, ուր անշուշտ պիտի ափսոսայ իր ամօթալի արարքներուն համար։

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Ռուս հեռագրական գործակալութիւնը սա հեռագիրը ստացած է Դաւրէժէն, դեկտ. 21 թուով.— Ռուս արձակազէններ, որոնք հեռաձայնը նորոգելու վրայ էին, հրոսախումբի մը կողմէ յարձակում կրեցին։ Կռիւ մը ծագելով՝ Ռուսերը սպաննեցին յարձակում գործողներէն երկու հոգի։ Ռուսական հրամանատարը պահակախումբ մը ղրկելով քաղաքը, իշխանութեան ի ձեռ առաւ խնդիրը։

⁂ Ուրմիէր Թէհրանէն հեռագիր մը ստացած է, որուն համաձայն, ծանր կռիւ մը տեղի ունեցած է Սահմանադրութեան կուսակիցներուն և ռուսական զինուորներուն միջև։

⁂ Ռուս հեռագրական գործակալութիւնը Ճուլֆայէն սա հեռագիրը ստացած է.— Պարսիկներ ռուսական զինուորներուն վրայ յարձակեցան։ Ամբողջ օրը շարունակեց հրացանաձգութիւնը։ Ռուսերը թնդանօթ ալ գործածեցին։ Հեռագրական հաղորդակցութիւնները խզուած են։

⁂ Բեդերսպուրկէն քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պարսկաստան եթէ գոհացուցիչ պատասխան մը չտայ Ռուսիոյ վերջնագրին, Գազվին գտնուող ռուսական զինուորները երեք ճամբայ պիտի ելլեն, Թէհրանի վրայ քալելու համար։

⁂ Թէհրանէն Թայմզի քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ դահլիճը լիազօր իշխանութիւն ուզած է Երեսփ. Ժողովէն, Ռուսիոյ հետ բանակցելու համար։ Բայց Ժողովը տրամադիր չերևար տեղի տալու, թէև բոլոր դեսպանները ջերմապէս կը փափագին որ Նախարարութիւնը պաշտօնի վրայ մնայ։ Պաշտօնական շրջանակներէն ոմանք Թորկ դարանին մէջ յայտարարած են թէ Ռուսիա կը հակառակի Պարսկաստանի վերածնութեան։ Ազդեցիկ քաղաքագէտ մը ըսած է. «Կը նախընտրենք որ Ռուսիա ստանձնէ կառավարութեան պատասխանատուութիւնը, որովհետև հանդարտ չպիտի ձգէ մեզ։ Թերևս լաւագոյն պիտի ըլլայ որ Ռուսերը Պարսկաստան մտնեն։ Ինչո՞ւ համար մեր մահավճիռը մենք ստորագրենք»։

⁂ Բ. Դուռը Թէհրանի օսմ. դեսպանին միջոցաւ պարսիկ կառավարութեան խորհուրդ տուած է նոր խնդիրներ չյարուցանել ռուս կառավարութեան հետ, որպէս զի դժուարութեանց չմատնուին օսմ. և ռուսական կառավարութեան միջև կատարուած բանակցութիւնները, գոյութիւն ունեցող սահմանի խնդիրները կարգադրելու համար։

⁂ Բ. Դուռը որոշած ըլլալով աւելցնել պարսկական սահմանագլխին և Ուրմիայի միջև գտնուող օսմ. հիւպատոսներուն պահակազօրքին թիւը, սահմանագլխի օսմ. հրամանատարութեան հրահանգ ղրկուած է հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու։

⁂ Ուրմիէր սա հեռագիրը ստացած է Թէհրանէն.— Երեսփ. Ժողովը 19ի դէմ 39 ձայնով ընդունեց արտաքին գործոց նախարարին առաջարկը հինգ երեսփոխաններէ բաղկացած յանձնաժողով մը կազմելու համար, որուն պաշտօնը պիտի ըլլայ քննել ռուսական վերջնագրին պահանջները։ Կը կարծուի թէ պարսիկ կառավարութիւնը Պ. Շուսթըրի վարձման մասին գոհացում պիտի տայ Ռուսիոյ, եթէ երբեք հանրային զօրաւոր կարծիք մը չընդդիմանայ։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔ-ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Մէկ քանի օրէ ի վեր հաշտութեան զրոյցներ կը շրջին, թէև ոևէ առաջարկ եղած չէ տակաւին, բանակցութեանց սկսելու համար։ Վիէննայէն հասած լուրերուն համաձայն, մեծ տէրութիւններ յոյս ունին որ հաշտութիւն պիտի կնքուի Թուրքիոյ և Իտալիոյ միջև։ Նոյն իսկ կը հաւաստուի թէ կատարեալ համաձայնութիւն գոյացած է պայմաններու մասին, որոնք հաւաքարար պիտի հաղորդուին երկու պատերազմիկ կողմերուն։ Իտալական մէկ քանի թերթեր կ'ըսեն թէ կարելի է մօտալուտ նկատել հաշտութեան կնքումը։ Առջի օր Հռոմի գերմանական դեսպանը երկարօրէն խորհրդակցած է վարչապետ Պ. Սան-Ճուլիանոյի հետ։ Մինչ Հռոմի ու Վիէննայի մէջ հաշտութիւնը հաւանական կը համարուի, Պոլսոյ մէջ հաշտութիւնը մօտալուտ չի նկատուիր ամենևին, օսմ. հեռագրական գործակալութեան հաղորդած մէկ հեռագրին համաձայն, որ կը յայտարարէ թէ Բ. Դուռը հաստատապէս որոշած է Թուրքիոյ անկապտելի իրաւունքները պաշտպանելու։

⁂ Ստեֆանի գործակալութիւնը Տրիպոլիէն սա հեռագիրը ստացած է դեկտ. 21 թուով.— Ահաւասիկ մանրամասնութիւնները առջի օր Պիրթօպրաքի մէջ տեղի ունեցած պատերազմական գործողութեանց։ Առաջին դորաբաժնին հրամանատարին հրամանով, գնդապետ Ֆարաֆ հրամանատարութեան ներքև գտնուող զինուորները դեկտ. 19ին Այն-Զարայէն ճամբայ ելան, Պիրթօպրաքի վրայ յառաջանալով, որ թշնամի 3000 պատերազմիկներու կողմէ գրաւուած էր. մէկ երրորդ մասը միայն կանոնաւոր զինուոր։ Մինչ Իտալացիները դէպի թշնամիին դիրքերը կը յառաջանային, անիկա յանկարծ գրաւեց Ովասիսը շրջապատող պատերը և պատնէշները, ինչպէս նաև Ովասիսին հարաւային մասին առջև հաստատուած պատնէշները։ Թշնամին բուռն կրակ մը բացաւ մեր վրայ, մինչ թուրք զինուորները ամրացած և հեծելազօրքի կողմէ պաշտպանուած, մեր աջ թևին վրայ կը յարձակէին ու կը ջանային շրջապատել զայն։ Բայց թշնամին բոլոր յարձակումները ետ մղուեցան ու ան ստիպուեցաւ ետ քաշուիլ։ Գիշերը, թուրքեւարաբ ոյժերը ուրիշ երեք յարձակումներ փորձեցին, որոնք նմանապէս ետ մղուեցան։ Յաջորդ օրը, ժամը չորսին, թշնամին պարպեց Ովասիսը։ Թշնամիին կորուստը յայտնի չէ տակաւին։

⁂ Տէրնէ գտնուող Ենվէր պէյէն ձեռնհաս պաշտօնատուն հասած հեռագրի մը համաձայն, դեկտ. 6ին կէս գիշերէն ետքը, օսմ. հետևակազօրքը և հեծելազօրքը երեք կողմէ միանգամայն յարձակում գործած են Իտալացիներուն վրայ։ Ընդհարումը տևած է մինչև արևածագ։ Կռիւը առտուան դէմ սաստկացած է։ Արաբ պատերազմիկները և մանաւանդ հեծելազօրքը մեծ քաջութիւն ցոյց տալով ամրութեանց վրայէն անցած են ձիերով։ Իտալացիներէն խոյս չտուողները գերի բռնուած են։ Օսմանցիները առանց կարեւորութիւն տալու արձակուած ռումբերուն և գնդակներուն, իրենց յարձակումը շարունակած են։ Իտալացիներուն ըրած ջանքերը՝ իրենց դիրքերը պահպանելու համար, ապարդիւն մնացած են։ Իտալական զինուորները խոյս տալէ զատ ուրիշ բան չեն կրցած ընել, մեծ քանակութեամբ ռազմամթերք, զէնք, ամրութեանց կազմածներ և երկու թնդանօթ ձգելով։ Իտալացիներուն կորուստն է 250 սպաննուած և 330 վիրաւոր։ Թեթևապէս վիրաւորուած 300ի չափ Իտալացի զինուորներ ալ կրցած են խոյս տալ։ Օսմանցիներէն սպաննուած են 33 հոգի և վիրաւորուած 50 հոգի, մեծ մասը թեթևապէս։

⁂ Մաթէն կը ծանուցանէ թէ Իտալիոյ պաշտօնական շրջանակներուն մէջ յոյս կայ որ Թուրքիոյ հետ հաշտութիւն պիտի կնքուի յունուարի կէսէն առաջ։ Սակայն Կ. Պոլսէն Բարիզ հասած լուրերուն նայելով, չի կարծուիր որ այդ գուշակութիւնը իրականանայ։ Նախարարապետ Պ. Ճիոլիթթի մտադիր է մօտերս աւետիս մը տալու Երեսփ. Ժողովին և յետոյ լուծելու Խորհրդարանը։

⁂ Բ. Դրան բարձրաստիճան պաշտօնատարներէն մէկը սա յայտարարութիւնը ըրած է Ժէօն-Թիւրքին խմբագրին. «Տեղեկութիւն ունիմ թէ քանի մը տէրութեանց կողմէ դիմումներ կ'ըլլան Հռոմի կառավարութեան մօտ, պատերազմին վերջ տալու համար։ Բայց լսածիս նայելով, մեր կառավարութիւնը չպիտի կրնայ բանակցութեան մտնել սա հիման վրայ թէ մեր երկրին մէկ մասը Իտալիոյ կցուի։ Կը յուսանք թէ եւրոպական դիւանագիտութիւնը ուրիշ հիմ մը պիտի գտնէ, որ մեր հողային ամբողջութեան և Իտալացիներու արժանապատուութեան հակառակ չըլլայ, վերջ տալու համար արիւնալից պատերազմի մը։ Բայց չեմ կարծեր որ մօտ ատենէն ըլլայ այդ բանը»։

ԻՇԹԻՊԻ ԵՂԵՌՆԱՓՈՐՁԸ

Պուլկարական Սօպրանիէին մէջ Պ. Սթրաշիմիրօֆի կողմէ եղած հարցապնդման մը պատասխանելով վարչապետ Պ. Կէշօֆ յայտարարած է թէ Իշթիպի մէջ պատահած դէպքերը մեծապէս ցաւալի են նախ զոհ գացած մարդոց պատճառաւ, որոնց ընտանիքներուն պէտք է խորին ցաւակցութիւն յայտնուի կառավարութեան և Երեսփ. Ժողովին կողմէ (ծափեր)։ Երկրորդ՝ ցաւալի է առոր համար որ փորձ կ'ենթարկուի այն խաղաղասիրական և բարեկամական քաղաքականութիւնը, որուն այնքան ուղղամտօրէն կը հետևի պուլկար կառավարութիւնը։ Նմանօրինակ դէպքեր պուլկար հանրային կարծիքը կը գրգռեն, հետևաբար կը վնասեն այդ քաղաքականութեան։ Պուլկար կառավարութիւնը կը կարծէր թէ իր ուղիղ ընթացքին և երկու երկիրներու միջև սերձեցում մը առաջ բերելու մասին ունեցած ձգտումին շնորհիւ Թուրքերը պիտի խուսափէին Պուլկարիոյ հանրային կարծիքը գրգռող ամէն արարքէ ու խօսքէ։ Պ. Կէշօֆ պախարակած է եղեռնափորձը և անոր յաջորդող կոտորածները։ Գալով յանցաւորները պատժելու խնդրին, վարչապետը յայտարարած է թէ խստիւ ու փութով պիտի պատժուին, քանի որ Թուրքիոյ ակներև շահն կը պահանջէ վերջ մը տալ այդպիսի դէպքերու, որոնք այնքան կը վնասեն երկու երկիրներու բարեկամ յարաբերութեանց։ Պ. Կէշօֆ իր խօսքը վերջացուցած է, յոյս յայտնելով որ Սօպրանիէն վստահութիւն պիտի ունենայ կառավարութեան վրայ թէ ամէն ինչ պիտի ընէ, երկրին շահերը և արժանապատուութիւնը պահպանելու համար։ Նախկին Նախարարներէն Պ. Պ. Կէնատիէֆ, Մալինօֆ և Թօնչէֆ խօսք առնելով պախարակած են Իշթիպի դէպքերը և Ժէօն-Թիւրք քօմիթէի շովինիզմին վերագրած են զանոնք։ Երեսփ. Ժողովը բանաձևով մը հաւանութիւն յայտնած է կառավարական յայտարարութեանց։

⁂ Տոքթ. Սարաֆօֆի նախաձեռնութեամբ, մարմին մը կազմուած է, որ Իշթիպի վիրաւորներուն օգնութեան պիտի հասնի։ Այդ մարմինը մօտերս ճամբայ պիտի ելլէ։ Պուլկար թերթերը հանգանակութիւն բացած են ի նպաստ վիրաւորներուն։

⁂ Իշթիպ գացած խորհրդարանական յանձնաժողովին անդամ Վամվաքաս էֆ. յայտարարած է թէ ամբողջ թուրք խուժանը չէ մասնակցած ջարդին, այլ կարգ մը անհատներ, խռովարարներէ թելադրուած, ինչ որ ա՛լ աւելի կը ծանրացնէ տեղական կառավարութեան պատասխանատուութիւնը։ Նոյնպէս Վամվաքաս էֆ. յայտարարած է թէ Իշթիպի, Կէլկելինի, Քումանովայի և Լանկազայի մէջ տիրող յոռի կացութիւնը արդիւնք է կառավարական մեքենային խանգարուած ըլլալուն։ Այդ տեղերուն քաղաքային և զինուորական պաշտօնատարները մէյ մէկ վոյվոտ դարձած, երկրին թշնամի կը նկատեն քրիստոնեաները։ Խորհրդարանական յանձնախումբին անդամ Վահան էֆ. Փափազեան կ'ըսէ թէ պօմպան մզկիթին մէջ չէ դրուած, եթէ ոչ աղօթատեղին օդը պիտի ելլէր։ Պայթումէն յետոյ, Թուրքերը զէնքերով ու զանազան առարկաներով յարձակած են Պուլկարներուն վրայ, առանց ոևէ դիմադրութեան հանդիպելու։ Կոտորածը կէս ժամէն աւելի տևած է և շատ աւելի պիտի տևէր, եթէ երբեք տեղական զինուորներուն հրամանատարը, առանց գիտնալու եղածը, զօրքը մէջտեղ չհանէր։ Սպանութիւններուն մեծ մասը կառավարչական պաշտօնատան առջև տեղի ունեցած են և գայմագամը քառորդ ժամ ետքը երևան ելած է։ Ձերբակալուած Պուլկարները բանտին մէջ խոշտանգուած են։ Ջարդին ատեն Թուրքերէն ո՛չ ոք սպաննուած է։ Կոտորածին և թալանին մասնակցած են քաղաքական պաշտօնատարներ ու ոստիկաններ։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ՄԷՋ

Պրաժովացի երեւելիներէն Իպրահիմ և Ալի պէյերը անծանօթներու կողմէ սպաննուած են իրենց ագարակները դարձած ատեննին։ Տեղական իշխանութիւնները կը կարծեն թէ ոճրագործները Պուլկար են։ Իպրահիմ և Ալի պէյերը Օսմ. Քօմիթէի պատուիրակ էին։

⁂ Պուլկար թէրօրիստներու խումբ մը սահմանագլուխը անցած է, եղեռնափորձեր ի գործ դնելու համար։ Իշխանութեանց կողմէ միջոցներ ձեռք առնուած են։

ՆԻԱԶԻ ՊԷՅԻ ՎՐԱՅ ՄԱՀԱՓՈՐՁ

Սելանիկի Եէնի Ասըր թերթը կ'ըսէ թէ ազատութեան հերոս Նիազի պէյ Սելանիկ երթալու համար կառախումբ նստած ատեն քիչ մնացեր է որ մահափորձի ենթարկուի։ Նիազի պէյ, Ափ. Տրիպոլիս երթալու համար ճամբայ ելած էր և իր հետ կը գտնուէին տասնչորս հոգի։ Սթրուգա գիւղէն Յալի անուն մարդ մը, մահափորձին չձեռնարկած, կասկած հրաւիրելով իր վրայ, ձերբակալուած է։ Հարիւրապետ Օսման էֆ. հետևելով այդ մարդուն ետևէն, ոստիկանութեան յանձնած է զայն։ Քննութիւն բացուած է։ Կը կարծուի թէ իտալական դրդում կայ գործին մէջ։

ՍԱԻՏ ՓԱՇԱՆ ՊԻՏԻ ՀՐԱԺԱՐԻ

Ժէօն Թիւրք հաւաստի աղբիւրէ կ'իմանայ թէ Իթթիհատի, Իթիլաֆի և անկախ երեսփոխաններու պատուիրակները պիտի ջանան համաձայնութեան յանգիլ, որպէս զի Սաիտ փաշա հրաժարի և նոր

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ 512

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԴԷՊԻ ԱՆԿՈՒՄ

ԻՆՆԵՐՈՐԴ ԳԼՈՒԽ

ՆՈՐ ՄԱՀԱՓՈՐՁ

— Բո՛ւն իսկ հոն գտնուող մէկէ մը, որ ներկայ է եղեր երրորդ մահափորձին, Ապտիւլ Համիտ վերադարձեր է Եըլտըզ, բայց կառք մը և ձիերն ալ ինք վարելով...։

— Բա՛ն է որ այդպէս է, պատասխանեց Սալիհա հանըմ իրեն սովորական եղող պաղարիւն կերպովը, այն ատեն նոր մահափորձ մը կը պատրաստուի։

— Ե՞րբ պիտի պատրաստէք այդպիսի մահափորձ մը։

— Մենք։

Սատըք պէյ հետաքննական ակնարկ մը ուղղեց իր խօսակցին։

— Ինչո՞ւ այդպիսի կասկածանքով մը կը նայիս ըրած խօսքերուս, ըսաւ Սալիհա հանըմ, մինչ մենք ալ մեր հայ եղբայրներուն չափ տառապած չե՞նք Համիտի բռնակալութենէն, մինչ մենք ալ պարտաւոր չե՞նք անոնց ցոյց տուած յանդգնութիւնը ունենալու...։

— Անշուշտ պարտաւոր ենք, պատասխանեց երիտասարդը, բայց ինչպէս պիտի կրնանք մեր այս պարտականութիւնը կատարել ներկայ վիճակներուս մէջ, երբ մեր կազմակերպութիւնը գրեթէ կազմալուծուած վիճակ մը ունի Կ. Պոլսոյ մէջ, երբ մեր ամենէն քաջ ու յանդուգն ընկերները ստիպուած են ձգել հեռանալու, երբ ուրիշներ բանտերը կամ աքսորի մէջ կը գտնուին և երբ հոս եղողներն ալ չեն կրնար նոյնիսկ փողոց ելլել...։

— Ասոնք բոլոր պարապ խօսքեր են, պատասխանեց Սալիհա հանըմ, մինչ մեր հայ յեղափոխական եղբայրները նուա՞զ հալածուած են, այսուհանդերձ սակայն կրցան այսպիսի յանդուգն մահափորձ մը կատարել և եթէ իրենց սպասուած արդիւնքը չտուաւ, ատիկա պատահական դիպուածի արդիւնք էր։ Բաւ է որ մարդ զօրաւոր կերպով միտքը դնէ բան մը ընել, կրնայ ամէն դժուարութիւններու և արգելքներու յաղթել։

Սալիհա հանըմ այս խօսքերը թեթևօրէն չէր որ կ'արտասանէր. այն օրէն ուր Սատըք իրեն գաղտնապար հաղորդած էր որ Հայ Յեղափոխականները մահափորձ մը կը պատրաստէին Ապտիւլ Համիտի դէմ, ինքն ալ գաղափարը յղացած էր նոյն փորձը վերանորոգելու եթէ առաջինը ապարդիւն ելլէր։ Եւ այս մասին նոյնիսկ ծրագիր մը պատրաստած էր իր մտքին մէջ որուն վրայ կը մտածէր շարունակ։ Գոմպայի փորձին անյաջողութեան լուրը առնելուն պէս, այդ ծրագիրը սևեռուն գաղափար մը դարձաւ իսկոյն։

Սատըք պէյ հասկցաւ որ տիկինը շատ լրջութեամբ կը խօսէր նոր մահափորձի մը մասին, ուստի ինքն ալ լեզուն փոխեց։

— Անշուշտ, ըսաւ, պէտք է որ մենք ալ ջանանք այդպիսի փորձ մը ընելու, որովհետև ալ ամէնքս ալ բացարձակ կերպով համոզուած ենք թէ որչափ ատեն որ Ապտիւլ Համիտ գահին վրայ մնայ, կարելի չէ բան մը յուսալ։ Եւ եթէ սպասենք որ բնական մահուամբ մը այդ բռնաւորը վերնայ մէջտեղէն՝ այն ատենն ալ գուցէ դեռ շատ սպասելիք պիտի ըլլանք, մինչ օրէ օր, մեր թշուառ հայրենիքը հսկայաքայլ դէպի կործանման անդունդը կը դիմէ։

— Ուրախ եմ որ շուտով համոզուեցար իմ ըսածներուս... հիմա կը մնայ խնդիրը պարզել մեր միւս ընկերներուն և իսկոյն գործի սկսիլ։

— Բայց արդէն այս մասին ծրագիր մը ունի՞ք։

— Գիտես որ սովորութիւն չունիմ այսպիսի ծանրակշիռ խնդիրներու մասին թեթևօրէն խօսելու, պատասխանեց Սալիհա հանըմ. քանի որ նոր մահափորձի մը խօսք ըրի, յայտ է որ մտքիս մէջ լրջօրէն ծրագրուած խորհուրդ մը ունիմ։

— Կեցցե՛ս ուրեմն, գոչեց Սատըք պէյ խանդավառուած, և եթէ պէտք ըլլայ այդ խորհուրդը իրագործելու համար կեանքս զոհել, այժմէն պատուոյս վրայ կ'երդնում որ պատրաստ եմ զայն զոհելու։

— Այդքան մի՛ աճապարեր և շուտով մի բռնկիր, ըսաւ Սալիհա ժպտելով, եթէ իմ մտածած ծրագիրս կարենանք գործադրել, գուցէ պիտի կրնանք զայն յաջողցնել առանց մեր ընկերներէն մէկուն կեանքը վտանգելու։

— Այն ատեն աւելի աղէկ... Հիմա ինչ կ'ուզես որ ընեմ։

— Քենէ պիտի խնդրեմ միայն որ անմիջապէս մեր ընկերները տեսնես և զանոնք վաղը գիշերուան համար հոս հրաւիրես անպատճառ, որպէս զի իմ ծրագիրս յայտնեմ, անոր գործադրութեան համար որոշում տանք և անմիջապէս գործի սկսինք...։ Մասնաւորապէս կը խնդրեմ քենէ որ այս գումարման պատճառը նախապէս չյայտնես իրենց, որովհետև կ'ուզեմ որ միտքերը պատրաստել։ Միայն ըսէ իրենց որ խիստ կարեւոր և ստիպողական խնդրի մը համար այս հրաւէրը կ'ուղղեմ և թէ պէտք է որ ամէնքն ալ, առանց բացառութեան ներկայ գտնուին։

— Վստահ եղիր որ մեր ընկերներէն ո՛չ մէկը բացակայ պիտի ըլլայ։

Սատըք պէյ քիչ մը ատեն ևս տարբեր նիւթերու վրայ խօսելէ ետքը, մեկնեցաւ իր ընկերուհիէն քովէն և Բերա վերադարձաւ, մինչդեռ Սալիհա հանըմ իր բազկաթոռին մէջ ընկղմած, խորունկ մտածումներու անձնատուր եղաւ։

Երիտասարդ կինը գիրը սխալած չէր, ըսելով որ բոլոր ընկերներն ալ պիտի փութային ներկայ գտնուելու Սալիհա հանըմի հրաւէրին։ Արդարև, հետևեալ իրիկուն, ժամը տասին, ամէնքն ալ բոլորուած էին յեղափոխական կնոջ շուրջը լսելու համար անոր յայտարարութիւնները։ Սատըք պէյ, հաւատարիմ իր խոստումին, և ոչ մէկուն յայտնած էր թէ ի՛նչ եղած հրաւէրին շարժառիթը։ Ըսած էր միայն որ ամենակարևոր խնդրի մը համար էր այս հաւաքումը և թէ հարկ էր անպատճառ ներկայ գտնուիլ։

Երբ Արիֆ և Սատըք պէյերը, Հիւսնի էֆէնտի, Սաի պէյ և ուրիշ երեք անձեր զորս մեր պատմութեան ընթացքին մէջ պիտի ճանչնանք, բոլորուեցան Սալիհա հանըմի շուրջը, յեղափոխուհին խօսք առնելով ըսաւ.

— Սիրելի ընկերներ, ամենակարեւոր խնդրի մը մասին խորհրդակցելու համար ձեզ իմ մօտ հրաւիրելու հարկ տեսայ և վստահ եմ որ երբ այս խնդիրը բացատրեմ, դուք ալ իմ հետ համակարծիք պիտի ըլլաք ինծի։

— Ինչպէս միշտ համամիտ եղած ենք, պատասխանեց Սաի պէյ, քանի որ միշտ ձեր բերնով բանականութեան և հայրենասիրութեան ձայնն է որ խօսած է։

(Շարունակելի)

եպարքոսին ամէն իրաւասութիւն տրուի նախարարին ի պաշտօնէ հանելու մասին։ Եթէ երբեք Սալիհ փաշա մինչև առաջիկայ կիրակի չհրաժարի, պիտի հրաւիրեն զայն հրաժարական տալու։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԷՋ ՄԻՋԱԴԷՊ

Առջի օր զրոյց կը շրջէր թէ ծանր միջադէպ մը պատահած է Պէյրութի մէջ․ Օսմ․ Լոյտ կ'իմանայ թէ Դամասկոսի մէջ խառնակութիւններ ծագած են հողային խնդրի մը պատճառաւ։ Երկար ատենէ ի վեր ժողովրդեան մէջ վէճ կար այդ մասին։ Քանի մը օր առաջ, չնչին պատճառաւ մը հակառակորդները իրարու հետ կռուի բռնուած են։ Մէկ հոգի սպաննուած և մէկ քանի հոգի վիրաւորուած են։ Տեղական իշխանութիւնը վերահաստատած է բարեկարգութիւնը։

ՀԱՅ ՃՈՒԴՈՒՊՐԻՍԹ ՄԸ

Երուանդ Մխիթարեան անուն հայ երիտասարդ մը, որ Գրիգոր Մանթաշեան կեղծանունը կը կրէ, Ռումանիոյ մէջ 600—700 ֆրանք չորթելէ յետոյ, մայրաքաղաքս կուգայ վերջերս, ռումանական ոստիկանութեան հետապնդումներէն ազատելու համար։ Այդ ճարպիկ խաբեբան հոս ալ կը սկսի իր խաբեբայութիւնները ի գործ դնել։ Ցրչևալը գ․ գ․ ծանօթ վաճառական Պ․ Ռոստոմեանին ներկայանալով կ'ըսէ թէ 2000 ոսկինոց չէք մը ունի, բայց թիւը չէ եկած դեռ․ ուստի կը խնդրէ որ 10 ոսկի փոխ տրուի իրեն։ Վաճառականը խաբուելով անոր սուտապատիր խօսքերէն և ռուսահայ ծանօթ վաճառական Պ․ Գէորգոֆի կեղծուած գրութենէն, ուզուած գումարը կուտայ։ Նոյնպէս ուրիշ հայ վաճառական մը մէկ ոսկի կը չորթէ պատրուակելով թէ քովը ունեցած 100 բուլկինոց թղթադրամը չի կրնար աւրել։ Խաբեբայ երիտասարդը նոյնպէս կը դիմէ վաճառական Գէորգ էֆ․ Խարբութլեանի, և Ամերիկայէն եկած կովկասահայ մը ներկայացնելով ինքզինքը, զանազան տեղեկութիւններ կը հաղորդէ Ամերիկա հաստատուած Խարբութլեան առևտրական տան վրայ։ Գէորգ էֆ․ ալ կը հանէ 5 ոսկի կուտայ, բայց յետոյ կասկածելով խաբէութեան զոհ գացած ըլլալը, օթէլ երթալով մէկ ոսկին ետ կ'առնէ։ Վարպետորդի ճուդուպրիսթը հասկնալով որ օձիքը ձեռք պիտի տայ, Պրեօքեօր օթէլէն հեռացած է և չի գիտցուիր թէ հիմա ո՛ւր կը գտնուի։ Բնիկ Կովկասցի, 25—26 տարեկան երիտասարդ մ'ն է, քանի մը օտար լեզուներու տեղեակ։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱԼՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Նախարարական յանձնաժողովին կողմէ եղած առաջարկին վրայ, կառավարութիւնը որոշած է Ալպանիոյ բոլոր միւթէսարըֆները ու գայմագամները փոխել և անոնց տեղ ալպաններէն ընտրուող պաշտօնատարներ կարգել։ Բրիշթինայի երեսփոխան Հասան պէյ այդ մասին առջի օր տեսակցութիւն մը ունեցաւ ներքին գործոց Նախարարին հետ։

ՐԻԶԱ ՆՈՒՐ ՊԷՅ ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ

Սինոպի երեսփոխան տոքթ․ Րիզա Նուր պէյ կը հերքէ թէ ինք գրօսարանի մը մէջ ըսած ըլլայ որ հողային խնդրին առթիւ իրաւունքը Քիւրտերուն կողմն է։ Րիզա Նուր պէյ կը յայտարարէ թէ չորս տարի առաջ Սինոպ անտառի մը մէջ հաստատուած Հայերը իրենց տեղը մնացած էին իր միջամտութեան շնորհիւ։

ՆՈՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԹԵՐԹԸ

Համերաշխութեան և Ազատութեան կուսակցութիւնը մէկ շաբաթէն պիտի սկսի հրատարակել Իքթամ անուն օրաթերթ մը, որ իր օրկանը պիտի ըլլայ։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ

Ոստիկանութիւնը կարգ մը կասկածելի մարդիկ ձերբակալեց։ Մուրացկաններն ալ ձերբակալուելով իրենց երկիրը կը ղրկուին։ Կասկած կայ թէ ատոնց մէջ դաւադիրներ կրնան գտնուիլ։

ՊԱՇՏՕՆԱԳՐԵՐՈՒ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ

Արտաքին գործոց նախարարութեան քաղաքական դիւանի պաշտօնատար Սարդիօքի էֆ․ և նոյն պաշտօնատան Թղթակցութեանց դիւանի պաշտօնատար Պետրոս էֆ․ Պէրպէրեան ձերբակալուած են, կարգ մը կարևոր պաշտօնաթուղթերու պատճէնները օտարներու ծախած ըլլալնուն համար։ Կ'ըսուի թէ Մէյմէնի գործին հետ առնչութիւն ունի։ Այդ անձերուն վրայ հսկողութիւն կը կատարուէր ատենէ մը ի վեր։ Գործը դատարանին յանձնուած է։ Մէկ քանի պաշտօնատարներ ալ հարցաքննութեան պիտի ենթարկուին։

ԶԵՂԾՈՒՄ ՄԱԼԻՅԷԻ ՄԷՋ

Կատարուած քննութեամբ հաստատուած է որ Մալ'էի սնտուկին մէջ առաջ եկած 1300 ոսկիի բացը զեղծումի արդիւնք է։ Առաջին արկղակալ Նաիմ պէյ պաշտօնէ դադրեցուցուած է։

ՊԵՏՐՈՍ ԷՖ․ ՀԱԼԱՃԵԱՆԻ ՇՈՒՐՋԸ

Հանրօգուտ շինութեանց նախ․ րդ․ նախարար Պետրոս էֆ․ Հալաճեան, որուն համար կ'ըսուի թէ ծերակուտական պիտի անուանուի, ձեռնհաս պաշտօնատան դիմում ըրած է, տարիքը սրբագրել տալու համար։

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Երէկ, արքայական տարեդարձին առթիւ բոլոր Նախարարները, Երեսփոխանները, Ծերակուտականները և քաղաքային ու բարձրաստիճան պաշտօնատարներ կայս․ պալատ երթալով ստորագրեցին իրենց շնորհաւորութիւնները։ Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ Նախարարները և Երեսփ․ Ժողովի ու Ծերակոյտի Նախագահները Սուլթանին ներկայացան խմբովին։

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ

Սահմանադրութեան խորհրդարանական յանձնաժողովը աւարտած է 35րդ յօդուածի փոփոխութեան մասին պատրաստած տեղեկագիրը, որ այսօր Երեսփ․ Ժողովին պիտի յղուի։ Կառավարական օրինագծին վրայ սա կարևոր յաւելումը եղած է․ «Խորհրդարանի լուծումէն երեք ամիս յետոյ Երեսփ․ Ժողովը պէտք է գումարուի»։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Հայտար-Փաշա Էնկիւրի գծին (578 քիլոմէթր) Նոյեմբ․ 26էն մինչև դեկտ․ 2 մէկ շաբթուան մէջ հասոյթը եղած է 17790 ֆրանք, իւրաքանչիւր քիլոմէթրի համար․ անցեալ տարի նոյն շաբթուան հասոյթը եղած էր 21492 ֆրանք։ Էսկիշէհիր-Գոնիա գծին (445 քիլոմէթր) հասոյթը եղած է 12916 ֆրանք․ անցեալ տարի նոյն շաբթուն եղած էր 16985 ֆրանք։

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐԸ ԵՒ ԹԵՐԹԵՐԸ

Պատերազմական նախարար Մահմուտ Շէվքէթ փաշա անցեալ օր Պէյլէրպէյիի պահեստի սպաներու վարժարանը երթալով պատուիրած է որ ուսանողներուն թոյլ չտրուի լրագիր կարդալ։

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԹՐԱՄՈՒԷՅ

Ղալաթիայէն մինչև Ռումէլի Ֆէնէր ելեկտրական երկաթուղիի շինութեան մենաշնորհը կը քննուի Պետական Խորհուրդին կողմէ։ Թրամուէյի այդ գիծը կարգ մը տեղեր թունէլներէ և ուրիշ տեղեր օդային կամուրջներէ պիտի անցնի։ Ժամ 40 քիլոմէթր արագութեամբ պիտի ընթանայ։

ՕՏԱՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐԸ

Նախարարաց Խորհուրդի վերջին նիստերէն մէկուն մէջ վիճաբանութիւն կատարուած է սոյն օտար թղթակիցներու մասին, որոնք Թուրքիոյ մէջ պատահած աննշան միջադէպերու մասին ճշմարտութեան հակառակ տեղեկութիւններ կը հաղորդեն իրենց թերթերուն։ Նախարարներուն ամէնքն ալ համամիտ գտնուած են թէ պէտք չէ հիւրընկալութիւն ընծայել այդ կարգի թղթակիցներու։ Սակայն մինչև հիմա ոևէ թղթակից չէ վտարուած տակաւին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ
ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ

ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՈՒԽՏԸ ԵՒ ՔԱՐՈԶԸ

Նորընտիր Պատրիարք Արշարունի Սրբազան, երէկ, ինչպէս գրած էինք հանդիսաւոր թափօրով Բերայէն առաջնորդուեցաւ Գում-Գաբուի Մայր եկեղեցին։ Պատգամաւորութիւնը բաղկացած էր Մայր Դիւանի Ա․ Բ․ և Գ․ ատենապետներէն, ազգ․ երեսփոխաններէ, վարչութեան անդամներէ, եկեղեցականներէ և մամուլի ներկայացուցիչներէ։

Թափօրը երբ հասաւ Մայր եկեղեցիին մուտքը՝ զանգակները սկսան հնչել․ բաւական թիւով բազմութիւն մը ժողովրդեան գրաւած էր կանուխէն Մայր տաճարը և եկեղեցւոյ յարակից փողոցները։ Ժամը 2 ու կէսին հասաւ Ս․ Պատրիարքը իր հետևորդներով և ուղղակի ելաւ Պատրիարքարան։

Ազգ․ Երեսփոխանները առաջնորդուեցան Մայր Տաճարը և հոն ի ներկայութեան գրեթէ 60 երեսփոխաններու նիստը բացաւ ատենապետ Մանուկ էֆ․ Ազարեան և որ հաւաքուած պատգամաւորութեան անդամները որ երթան եկեղեցի հրաւիրեն Նորընտիր Պատրիարքը։ [illegible] էֆ․ Շիրինեան նախ և առաջ կարդաց Արդարադատութեան Նախարարութեան կողմէ եկած հետևեալ պաշտօնագիրը․—

«Էրմէնի բաթրիգ գայմագամլըղընա

«Ռիֆաթլու էֆէնտի հազրէթլէրի․

«Միւնհալ օլան Աթամայօլ վէ Թէվաբիի Էրմէնի Բաթրիկլիկինէ, Բաթրիգ գայմագամը Արշարունի Յով․ էֆ․ հազրէթլէրինին վուգուի ինթիխաբընա վէ օլ բաբտաքի մազպաթաի ինթիխաբիէնին կէօնտէրիլտիկի [illegible] Ալիյէ թագտիմ [illegible] քէյֆիյէթ Բաթրիգը միւշարիլէյհէ պիլտիրիլիր իսէ օլմագլա պէյանը իհթիրամ թէզքէրէի մ․ հիպայի պէրքիմ գըլընտը։

Ադլիյէ վէ մեզահիպ Նազըրը
ՄԷՄՏՈՒՀ

8 քանունը էվվէլ 327

Պատգամաւորութիւնը այս հրամանագրին ընթերցումէն վերջ գնաց Պատրիարքարան և Մայր Տաճար առաջնորդեց Նորընտիր Պատրիարքը։ Մայր եկեղեցին այս առթիւ չքեղօրէն լուսազարդուած և զարդարուած էր՝ շնորհիւ լուսարարապետ Տ․ Կարապետ քհնյ․ Տէր Սահականեանի խնամքներուն։

Ս․ Պատրիարք հայրը առաջնորդութեամբ վարդապետներու և քահանաներու ելաւ սեղանին առջև․ իր երկու կողմերը կեցած էին Տեղապահ Սրբազանը և Փախուրդ Հայր սուրբը։

Երեսփ․ Ժողովի ատենապետ Մանուկ էֆ․ Ազարեան, ի դիմաց ընդհ․ Ժողովին կարդաց հետևեալ շնորհաւորական ճառը․

«Ամեն․ Սրբազան Հայր,

«Ազգ․ Ժողովը իր դեկտ․ 2ի նիստին մէջ Ձեր Բ․ Սրբազնութիւնը Թրքահայոց Պատրիարքութեան Աթոռը կոչած ըլլալով, Մայր Դիւանը յանուն Ազգ․ Ժողովոյ կը փութայ Ձեր Բ․ Սրբազնութեան ընտրութիւնը շնորհաւորել, կարողութիւն մաղթելով յաջողութեամբ կատարելու այդ կարևոր և բարձր պաշտօնը, զոր Հայ Ազգին համակրութիւնը կը վստահի և կը յանձնէ Ձեր փորձառու ձեռքերուն։ Ազգ․ Ժողովս վստահ է թէ Ձեր բարձր Սրբազնութիւնը իր 30ամեայ պաշտօնավարութեան ասպարէզին մէջ ցոյց տուած անձնուիրութիւնը պիտի շարունակէ ի շահ և յօգուտ եկեղեցւոյ և ազգին որ այս օր ամէն ժամանակէ աւելի պէտք ունի իր զաւակացը աջակցութեան։ Բարեբաղդ կը համարեմ զիս հրաւիրելով Ձեր Բ․ Սրբազնութիւնը կատարել իր Սահմանադրական Ուխտը։»

Ազարեան էֆ․ իր այս ճառէն յետոյ դէպի սեղան յառաջանալով Պատրիարքին յանձնեց Ազգ․ Սահմանադրութիւնը։ Ն․ Սրբազնութիւնը սեղանին դառնալով, հանդիսաւորապէս կատարեց Ուխտը, յետոյ խօսք առաւ Տեղապահ Սրբազանը, որ խօսքը Նորընտիր Պատրիարքին ուղղելով ըսաւ․

«Սրբազան եղբայր․

«Դուք արդէն ունիք իշխանութիւն վարդապետական և եպիսկոպոսական գաւազանի, ինչպէս նաև հոգևորական ցուպի իբրև առաջնորդ։ Այս ցուպը սակայն, որ այսօր ձեզ կը ներկայացնեմ, նշանակն է Պատրիարքութեան և ունի մեծ նշանակութիւն․ այս գաւազանը փորձառու ձեռքերու մէջ Ահարոնի գաւազանին նման կը ծաղկի և վարդեր ու շուշաններ կը սփռէ իր շուրջ և Մովսէսի գաւազանին նման ուր որ զարնուի, հոգեպարար ջուր կը բղխեցնէ՝ ժողովուրդին սիրտն ու միտքը հանգստացնելու համար։ Այս ցուպը, զոր կը յանձնեմ այսօր ձեզ կ'ըսեն թէ փշալից է․ ես հակառակ եմ ատոր․ փշալից է այն, երբ անփորձ ձեռքերու մէջ է․ իսկ երբ անոնք փորձառու ձեռքերու մէջ են, յօգուտ ազգին կարելի է գործածել զայն։ Դուք փորձառութիւն ունիք, դուք վարած էք տեղապահական և առաջնորդական պաշտօններ և հիմա ստանձնելով պատրիարքական պաշտօնը, զօրավիգ ունենալով Ազգ․ Երեսփ․ Ժողովը և ազգ․ վարչութիւնը։ Անվհատ աշխատեցէք, ապաւինելով անոնց գործակցութեան և վստահ եղէք որ ամէն գործ կը դիւրանայ։ Ձեզ կը յանձնեմ ազգին ցաւերը և մանաւանդ ներքին վիճակը որ աւելի քան խաղաղ է և վերդրուելի չէ, երբ ես տեղապահութեան կոչուեցայ։ Ես աւարտեցի իմ պաշտօնս և ահա ձեզ կը յանձնեմ այս գաւազանը»։

Մանկունի Սրբազան յետոյ պատրիարքական ասան յանձնեց Նորընտիր Պատրիարքին, որ խօսք առնելով բեմէն խօսեցաւ հետևեալը․—

«Այն պաշտօնը որուն կոչուած եմ այսօր իմ կարողութեանս սահմանէն դուրս է․ բայց կ'ապաւինիմ այն Աստուածային կարողութեան, որ տկարները կը զօրացնէ․ ան է որ իր անիմանալի զօրութեամբ զօրացուց առաքեալները, որոնք ի սփիւռս աշխարհի քարոզեցին կենաց բանը։ Ուստինեայ գաւառի Նարեկացին Գրիգորի նման ես ալ կը կրկնեմ «աչք քո յիս և ես ի գթոյս»։ Դուք երեսփոխաններդ որ առանց իմ սակաւ համեստութիւնս նկատի առնելու Պատրիարք ընտրեցիք, շնորհակալ եմ․ բայց անշուշտ եմ որ պաշտօնական չպիտի ըլլայ ձեր համակրութիւնը և արդէն ատոր համար չէր որ ձեր քուէն տուիք․ եթէ ձեր աջակցութիւնը չվայելեմ կ'ապիկարանամ․ ես տկար, լքեալ ամէն օտարին առջև և մերիններուն առջև մնալով աղու աղու որպէս աղաւնի։ Այս ազգին զաւակներն փորձանքներն ու ցաւերը կը թափին կարկուտի նման և կան բազմաթիւ խնդիրներ որոնք պէտք է այս Երեսփ․ Ժողովին վիճաբանական բովէն անցնին, ատոնց մէջ գաղափարներու բաղխումին խնդիրները երևան չեն գար իրենց իսկական գոյներով․ բայց մեր վիճաբանութիւնները մինչև եսամոլութեան չմղենք՝ իրարու ներհակ վարուելով ու իրարու հակառակելով, զի ատ է որ դէպի գահավէժ անդունդները կը տանի մեզ․ դուք, Երեսփոխան Տեարք գիտէք Հայոց աշխարհագրական դիրքը և Ազգ․ Պատմութեան ծանօթ էք․ անմիաբանութիւնը մայր է ամենայն չարեաց․ մէկ կողմ դնենք հակառակութիւնը և ներքնապէս միանանք, որպէս զի օտարը պատկառի։ Իբրև սոսկական հայ եկեղեցական առիթ կ'ունենամ տեսնուելու Հայ-Հռովմէական եղբայրներու և Յոյներու հետ․ անոնք կը խնդան մեր վրայ։ Ինչ բան է որ ձեր աչքին կը զարնէ ամէն բանէ առաջ երբ ներս կը մտնէք գործարանէ մը, նախ գործաւորները, յետոյ մեքենաները, մեքենաներու զանազան մասերը և անոնց շարժումները․ բայց այդ ամենուն շոգին մէկ կաթսայէ մը առաջ կուգայ․ մէկ տեղէ մը կը բղխի ուժը․ ան է որ կը մղէ ու կ'ուղղէ այդ ամէնը։ Մենք ալ վիճաբանինք, բայց նկատի առնենք միայն ազգին օգուտը․ ա՛ս կը պահանջեմ ձեզմէ։ Ինչպէս ըսի, ես կ'ապիկարանամ, եթէ դուք համերաշխ չըլլաք։ Աստուած ձեզի շնորհէ ոգի սրբութեան և ոգի պահպանութեան, որով զօրացուց [illegible]։ Ես ագէտ եմ․ փիլիսոփայ և գիտնական չեմ․ բայց ունիմ անկեղծութիւն և բարեսրտութիւն․ ուրիշին գործիք չեմ ըլլար։ Ուրեմն շաղկապուինք եղբայրական կապերով, որպէս զի ձեր Պատրիարքը աւելի ևս զօրանայ։»

Ս․ Պատրիարքը յետոյ վար իջաւ բեմէն և վարը տաճարին մէջ ընդունելէ յետոյ ներկայ երեսփոխաններու շնորհաւորութիւնները, առաջնորդուեցաւ Պատրիարքարան, ուր ևս ներկաները և ի մասնաւորի Պատրիարքարանի պաշտօնեաները իրենց շնորհաւորութիւնները կրկնեցին։ Յետոյ խօսք առաւ Պատրիարքարանի վաղեմի և համակրելի դիւանապետ Բարթող էֆ․ Թէլեան ի դիմաց պաշտօնէութեան կարողութիւն մաղթեց Նորընտիր Պատրիարքին, որ փոխադարձաբար յորդորական մը խօսեցաւ և պատուիրեց որ եղբայրաբար և ձեռք ձեռքի տուած աշխատին և իրարու դէմ «էնթրիկներ» չի լարեն։

Ներկաները հետզհետէ մեկնիլ սկսան ժամը 3ուկէսին։

«ՇԱՆԹ»

«Շանթ» գեղարուեստական ու գրական հանդէսին 12րդ թիւը հրատարակուեցաւ չքնաղ բովանդակութեամբ և գեղեցիկ պատկերներով զարդարուն։ Գին 2 ղրուշ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հրատարակուեցաւ Խօսրովի ՄՏՔԻՍ ԽԱՌՆԱՐԱՆՆԵՐԸ։ «Հիւանդի ճիչերու», «Հա՜յ հոտով» էջերու, «Զմայլելի մարգարիտներու» այդ հաւաքածոն կ'արժէ միայն 6 ղրուշ։ Դիմել Զարդարեան գրատունը, Կ․ Պոլիս։

10-1

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ ԿԸ ՀՐԱԺԱՐԻ

Տ․ Եօաքիմ Պատրիարքը երէկ գումարուած Խառն ժողովին յայտարարեց թէ մտադիր է հրաժարական տալ, իմացած ըլլալով որ մէկ քանի անդամներ կ'ուզեն զինքը հեռացնել Պատր․ Աթոռէն։ Ներկայ ժողովականները միաձայնութեամբ բողոքեցին։ Բայց Պատրիարքը իր հրաժարականին վրայ պնդելով ժողովասրահէն հեռացաւ։ Ժողովը յանձնախումբ մը ընտրելով պաշտօն յանձնեց անոր Պատրիարքին մօտ դիմում ընելու, որպէս զի ետ առնէ հրաժարականը։ Տ․ Եօաքիմ դարձեալ անդրդուելի մնաց։ Ի վերջոյ Ժողովը որոշեց 24 ժամ պայմանաժամ տալ, իր հրաժարականը ետ առնելու համար։

ԾԵՐԱԿՈՅՏԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՀՐԱԺԱՐԻՆ

«Լա Տիւրքի» վերապահութեամբ կը ծանուցանէ որ եթէ Նոր ծերակուտականներ անուանուին, Ծերակոյտի արդի անդամները պիտի հրաժարին։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Զանզուրի մէջ գտնուող իտալական զինուորները փորձած են հեռագրական գիծերը քանդել․ բայց եղած բուռն դիմադրութեան վրայ, քաղաք ապաստանած են։ Յաջորդ օրը քաղաքին վրայ եղած յարձակման հետևանքով, թշնամին պարտուած քաղաքէն հեռացած է։ Իտալացիները 300 հոգի կորսնցուցած են, որոնց 3ը բարձրաստիճան սպայ։ Օսմանցիներուն կորուստն է 9 սպանուած և 40 վիրաւոր։

⁂ Տրիպոլիէն ղրկուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ իտալական 2000 զինուորներ բուռն յարձակում մը ըրած են օսմանցիներուն վրայ։ Կռիւը մինչև գիշեր տևած է օսմանցիներուն յաղթութեամբ վերջացած է։ Իտալացիները նահանջած են։ Թշնամին կորուստն է 2 սպայ և 200 զինուոր սպաննուած։ Ամսոյն 19ին տեղի ունեցած կռուին ատեն ալ իտալացիները 400 հոգիի կորուստ ունենալով նահանջած են։

ՕՍՄ. ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

9—25

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՍԵՐԻԻ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐԸ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ

Սոյն վիճակահանութիւնը, որ առանց ցեղի ու կրօնքի խտրութեան բոլոր վարժարաններուն ի նպաստ սարքուած է հայրենասիրական նպատակով մը, միևնոյն ատեն օգտակար կ'ըլլայ վիճակահանութեան տոմսակ գնողներուն։ Առաջին անգամն է որ մեր երկրին մէջ այս կարգի ազգային վիճակահանութիւն մը կազմակերպուած է, ուրկէ դպրոցները ուղղակի կերպով կ'օգտուին և պարգևներէն ալ օսմ. անհատները կը նպաստաւորուին։ Ամբողջ Օսմանցիները պէտք է հայրենասիրական պարտք մը նկատեն գնութեամբ մասնակցիլ այդ վիճակահանութեան։ Տոմսակներուն թիւը 28,000 է, որոնց կէսը՝ 1400ը զանազան պարգևներ կը շահի։ Մարդս մէկէն ի մէկ հարստացնող պարգևներ ունի սոյն վիճակահանութիւնը, ինչպէս 1,500,000 ղրուշ, 1,400,000, 1,200,000, 1,000,000, 300,000, 100,000 և ատոնցմէ ուրիշ շատ մը պարգևներ ալ կան։ Հակառակ այսքան մեծ պարգևներու, տոմսակներուն գինը սուղ չէ. կէսը՝ 2 մեճիտիէ, մէկ քառորդը՝ 1 մեճիտիէ, մէկ ութերորդը՝ 10 ղրուշ։ Ճամբորդներու, պաշտօնով ասդին անդին գացող ու ամէն ատեն մասնաւոր ընելով տոմսակ փոխել չուզողներուն դիւրութիւններ կ'ընծայուին։ Այդ կարգի անձերուն տարեկան տոմսակներ կը տրուին, որով անոնք տասնըհինգ վիճակահանութեանց ալ կրնան մասնակցիլ. տարեկան տոմսակներուն գինն է, կէսը՝ 14 մեճիտիէ, քառորդը՝ 7 մեճիտիէ և մէկ ութերորդը՝ 15 ղր.։ Տոմսակներու վաճառման կեդրոնատեղին է կամուրջին գլուխը, Վալիտէ խան, ընթերցատան ետև, ժամագործի վաճառատան քով թիւ 15, Տէվլիտաս և Վանթուրա պանքան։ Յիշեալ տոմսակները Պոլսոյ, Ղալաթիոյ և Վերին Վոսփորի բոլոր լումայափոխներուն քով կը ծախուին։ Իզմիրի մէջ կը ծախուին Պէհարլէ փողոցը Մորտոխայի Լէվի պանքային և Օսմ. Կայս. Պանքային մասնաճիւղին տակ գտնուող Երլոլղի Ֆէլխանէի մէջ Պէնիւամին Տէվիտասի կողմէ։

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՊԵԼԱՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐ

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
ԱՄԲՈՂՋ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
Ե. Ս. ՀՈՒՐՄՈՒԶԻԱՏԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ՊՈԼԻՍ, ՀԱՎՈՒԶԼՈՒ ԽԱՆ,
ԱՌՋԻՆ ՅԱՐԿ ԹԻՒ 8-10-11

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին մեծաքանակ գոհարեղէններ, ժամացոյցներ եւ մետաղէ առարկաներ։ 24—78

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՌՈՒՄԵԼԻ

Մահմուտ փաշա, Բէօշէք Մզկիթին կից, Իլեասքօ պանքային դէմ, թիւ 25։ Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին ամէն տեսակ ժամացոյցներ, Շղթաներ, Գոհարեղէններ և Արծաթեղէններ, Նուագարաններ, Ելեկտրական ամէն տեսակ գործիներ, Թէլէֆօն, Սեղանի սպասներ, եւայլն թէ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ կը ծախուին։

ԱՐԱՄ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ
ՄՈՒՇՏԱԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ ՔԻՒՐՔՃԻ ԽԱՆ, 1-5

Արանց և կանանց համար առաջին կարգի և ամէն տեսակ մուշտակներ, Մանշոն և Պօա, վերջին նորաձևութեանց համաձայն։

Այցելութիւն մը կը բաւէ ապրանքներու ազնուութեան և տեսակներու զանազանութեան մասին համոզուելու համար։

ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ԽՐԱՏ ՄԸ ՄԱՅՐԵՐՈՒՆ
Եթէ կ'ուզէք որ ձեր զաւակները առողջ եւ առոյգ ըլլան, անոնց կերցուցէք
ՆԷՍԹԼԷԻ ՖԱՐԻՆ ԼԱՔԹԷՆ
(ԿԱԹՈՎ ԱԼԻՒՐԸ)
որ 40 տարիէ ի վեր ամեն երկիրներու մէջ բժշկական կանոններէն կը յանձնարարուի
ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ԱԼԻՒՐԸ
կը ծախուի բոլոր դեղագործներու և դեղավաճառներու քով

ՕՍՄԱՆԷ՛Ն ՕՊԷՐԷԹԻ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲ
ՊԷՆԼԵԱՆԻ վարչութեամբ

Օպէրէթի խումբը պիտի վալէ
Պ. [illegible]
Այս գիշեր, կիրակի ցորեկ և կիրակի գիշեր Օտէոնի թատրոնին մէջ պիտի ներկայացուի

ՕՐԻՈՐԴ ՔԼԷՐԷԹԻ
28 օրուան զինուորութիւնը
Օպէրէթ 4 արար
Թարգմանութիւն Կալոս Թօլայեանի

ՆՈՐ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԻ ՄԸ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ

Նորակազմ «Իտէալ» թատերասիրաց ընկերութիւնը իր առաջին ներկայացումը կուտայ այս շաբաթ գիշեր դեկտ. 12)23ին Օրթա-գիւղի Բարեսիրաց թատրոնին մէջ։

Պոլսոյ մէջ առաջին անգամ ըլլալով պիտի ներկայացնէ անմահն Վ. Հիւկոյի «[illegible] կամ Փէյթօ» անուն դրաման։ Տոմսերը կը ծախուին Օրթա-գիւղ՝ Փէնտի Անտոն էֆէնտիի խանութը, նոյն գիշեր թատրոնին կիցէն։ Գիները խիստ չափաւոր։

ԷՔԻԹԱՊԼ

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ

ԻՐ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵՆԷՆ 1859) ՄԻՆՉԵՒ ՀԻՄ ՁԵՌՔ ԲԵՐՈՒԾ ԲԴԻՒՆՔՆԵՐԸ, ՈՐՈՆՔ ԱՆՁՆԵԼԱՊԷՍ Կ'ԱՊԱՑՈՒՑԱՆԵՆ
ԻՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵՐՈՒՆ ՈՒ Վ.ԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Իր հիմնարկութենէն (1859 յուլիս 26) մինչեւ 1910 դեկտ. 10, կ'անցնին	27 միլեար 200 միլիոն

ՆԵՐԿԱՅ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Որոնք աւելի քան 500,000 ընտանիքներ կը պաշտպանեն, մինչեւ 1910 դեկտ. 10 կը ներկայացնեն սա գումարը	6 միլեար 980 միլիոն
«Էքիթապլ»ի գոյքը մինչեւ 1910 դեկտ. 31	2 » 980 »
Իր հիմնարկութենէն ի վեր, իր ապահովագրեալներուն կամ անոնց իրաւանց տէրերուն վճարած է աւելի քան	3 միլեար 948 միլիոն
Ապահովագրեալներուն համար ընդամէնը վճարած է	6 միլեար 512 միլիոն

Նոր գործեր, որոնց հաշիւը 1910ին կարգադրուած է		577 միլիոն
1910 դեկտ. 10ին աւելցած գումար		441 միլիոն
1910ին ապահովագրեալներուն եղած վճարումները		267 միլիոն
1910ին գոյացած շահերուն տոկոսը միջին հաշուով		%ին 4.48
	Հիմնարկութենէն ի վեր	679 միլիոն
Ապահովագրեալներուն բաշխուած գումարներ	1910ին բաշխուած	55 միլիոն
	1911ին բաշխելու համար կանխատեսուած	66 միլիոն

Այս արդիւնքները աննախընթաց են ապահովագրական տարեգրութեանց մէջ

«Էքիթապլ»ի Նոր ապահովագիրը, շահերու տարեկան մասնակցութեամբ, իր պայմանաժամերով ամենէն անկաշկանդն է և իր պայմաններով՝ ամենէն նպաստաւորը։

1911ԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ՇԱՀԵՐՈՒ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ

«Էքիթապլ»ի կողմէ տրուած ապահովագիրներուն վրայ
(տարեկան բոլորին առ հարիւր համեմատութեամբ)

Տարի շրջաբերութեան					շահաբաժին 1911ին	
1910	շահաբաժին	Ա.	տարուան	1911ին	14.51 %	տարեկան բոլորին
1909	»	Բ.	»	1911ին	15.47 %	» »
1908	»	Գ.	»	———	16.43 %	» »
1907	»	Դ.	»	———	17.39 %	» »

Ընդհ. տնօրէնութիւն, Բարիզ, Բէ փողոց, Թիւ 23։
Ընդհ. գործակալ Կ. Պոլսոյ մէջ՝ Ս. ՄԻԹՐԱՆԻ։
Պոլիս, Ալալէմճի խան Թիւ 1 կրկին։

Ալ ձկան իւղ մի խմէք
միայն
ԺԻՐԱՐԻ ԳԻՆԻ
խմեցէք
Ամենէն զօրեղ եւ անուշահամը
ձկան իւղէն առաջ մէկ մաքրի գաւաթ
խմելու է
Vin Girard

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Աւստրեւամերիկեան

C·ie. de navigation Austro-Americana

ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի։ Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պտուտակ ունին։ Սնունդը խնամեալ է։ Ելեկտրական լուսաւորում և լոգ։ Մարքոնիի դրութեամբ անթել հեռագիր։ Բժիշկ և դեղ ձրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Ղալաթիա, Շարապ իսկէլէսի փողոց, Լոյտ Օթրիշիէն գործակալութեան նախկին շէնքին դիմաց և Ըրխթըմ Ջինիլի խան։

Ընդհ. գործակալ
ԹԷՕՏՈՐ ՔՈՒԻՐԻՆՔԻ

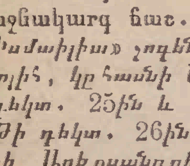

ԽՏԻՎԻԷԼ ՄԷՅԼԼԱՅՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵԿ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՊԻՐԷՈՍԻ և ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ. ԵԼԵԿՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ ճաշ.— Սեղանի գինին ձրի

«Խամարիա» շոգենաւը, նաւապետ Անթէէրլի, կը հասնի Աղեքսանդրիայէն Բշ. օր դեկտ. 25ին և պիտի մեկնի երկուշաբթի դեկտ. 26ին երեկոյեան ժամը 3ին դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր և Պիրէոս։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

«Ասսուան» շոգենաւը, նաւապետ Վաթշաքի, 1911 դեկտ. 22ին ուրբաթ օր Սուրիոյ եզերքէն հասնելով, դեկտ. 23ին շաբաթ օրը կը մեկնի դէպի Կելիպոլու, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Հռոդոս, Մերսին, Աղեքսանդրէթ, Թարապուլուզ, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորթ Սաիտ և Աղեքսանդրիա։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, Պոլիս՝ Վալիտէ Սուլթան խան։

دیشلریکزی محافظه ایتمك ایسترسه‌کز
رفعت پسته صوفی قولوندن هر اجزاخانه‌دن بولنور

BANQUE D'ATHENES

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)
ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
50.000,000 Ֆրանք
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
9.275,000 Ֆրանք
Կեդրոնատեղի՝ Աթէնք

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զագազիկ, Լիմասօլ (Կիպրոս) Սելանիկ, Գավալա, Իզմիր, Քսանթի Սէրէզ, Սամսոն, Տրապիզոն, Քիոս, Սամոս, Պիրէոս, Փաթրաս, Վոլօ, Շիրա Գալամաթա, Թրիփոլիցա, Լարիսա, Խանիա, Գանտիա, Րէթիմօ (Կրետէ)։

Հեռագրական հասցէն՝ ԱԹԷՆՕՔԼԷՍ

Աթէնքի պանքան կը զբաղի դրամատան վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. փոխառութիւն ապրանքներու և արժէթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու գանձում, առնելիքի գանձում, վարկագրերու շրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաշուեբաց։

Ապահովական գործառնութիւններ և պահարաններ.— Ապահովագրական հաստատութիւններու գործակալութիւն մեր ու եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժէթուղթերու պահպանութիւն՝ աննշան վարձքի մը փոխարէն։ Ջնջում և գանձում ամէն կարգի կտրոններու։

Աւանդ.— Աթէնքի պանքան դրամական աւանդ կ'ընդունի, տարին 3 % (հետեւեալ երեք) տոկոս վճարելով։

Խնայողութեան սնտուկ.— Աթէնքի պանքան՝ փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սնտուկի առանձնութիւն մը կազմակերպած է. որով %ին 4 տոկոս կուտայ դրամական աւանդներու։

Առեւտրական ճիւղ.— Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Ցէյիրմէն խանի (Պոլիս, Եէմիշ-Իսկէլէսի) մէջ, նաւահանգստին մօտ, իր մթերանոցը կ'ընդունի շատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յաճախորդներու ապրանքներուն պահպանութիւնը, թէ՛ իբր աւանդ և թէ իբր երաշխաւորութիւն իր բացած փոխառութեանց։ Աթէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։

Ընդհ. տնօրէն
Ք. ՄԱՋԱՍ.

26 محترم وطنداشلریمزه

بالق بازارنده فرون اتصالنده عثمان زاده جمال الدین افندی، ممالك عثمانیه‌نك هرطرفلرندن حیله‌سز و غایتله نفیس ساده یاغلر ایله زیتون، غلری و اغز طادیله یمك مراقلیسی اولانی نفائسپرورانه مخصوص ارزاق سائره جلب ایتمش اولدیغندن، اخوان وطنك رغبتلرینی تمنی ایدر.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԴԱՍԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Ընթացք Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարթէլլօ	3709	Սաֆֆօ	1119
Ալէփփօ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Սփերօ	1735
Անժէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Մոլօ	1057	Սիլվիօ	119
Արիոսթօ	2277	Տրուսօ	1713	Հումպէր	595	Մոնթէպէլլօ		Սլէյօ	1203
Պայարտօ	1822	Տինամօ	504	Իտահօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Պորոտինօ	1264	Էպրօ	3464	Իսանտօ	5540	Նէգօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըֆֆալօ	4481	Էլտորատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օսլօ	4100	Թուրօ	3327
Գայրօ	1371	Էսքիմօ	1841	Քիլէօ	1055	Օթէլլօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գալիփսօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոլբինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գարլօ	1244	Ֆլորիտան	1828	Քոլօ	1700	Պալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գադօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Պոլօ	510	Վոլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէփանթօ	2272	Ռիալթօ	3329	Վըլթուրն.	2391
Ցոսէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվոռնօ	1643	Ռինալտօ	1553	Եէտօ	1350
Գոլորատօ	4235	Կուիտօ	1143	Լորէնցօ	3191	Ռոլլօ	1613	Զէրօ	1300
Գոնտօ	2905	Հոգօ	1011	Մալմօ	724	Ռօմէօ	1789	Թորօ	
Տաքօ	395	Կրանտօ	1695	Մարէնկօ	1273	Ռոզարիօ	123	Մայօ	

«Փոլէնսօ» և «Թիրօ» շոգենաւերը նոր ժամանած են։
«Վիկօ» շոգենաւը յուն. 4ին և «Մորօքքօ» շոգենաւը յունվ. 20ին կը սպասուին։
Դիմել Գործակալութեան Ֆ. ՀԻԼԸ ԷՆՏ ՐԻՑՕ
[illegible]

ՊԱՆՔ ՏԸ ԹԻՒՐՔԻ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՃԱՐՏԱՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ ԲԱՐԳԱՒԱՃԵՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
1325 ՆՈՅ. 18/1909 ԴԵԿՏ. 1 ԹՈՒԱԿԻՐ ԿԱՅՍ. ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝ 550.000 ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՈՍԿԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, ՊՈԼԻՍ, ԹԻՒՐՔԻԱ ԽԱՆ
Գործակալութիւն Բարիզի մէջ Բրօվանս փողոց, Թիւ 17

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ԺԱՄԵՐ $9\frac{1}{2}$-4

Պանք տը Թիւրքին սագործառնութիւններով կը զբաղի.

Ա. Ձեռնարկներու ճիւղ.— Վաճառականութեան և ճարտարագործութեան վերաբերեալ ամէն գործ, գործարաններու և անանուն ընկերութեանց հաստատում, հանրօգուտ շինութեանց մենաշնորհներ եւայլն։

Բ. Երկրագործական ճիւղ.— Երկրագործական ամէն տեսակ մեքենաներու, գործիքներու և արուեստական աղբերու ապառիկ վաճառում երկար պայմանաժամերով։

Գ. Առեւտրական ճիւղ.— Ներկայացուցչութիւն, քօմիսիօն, աւանդ։

Դ. Ապահովագրական ճիւղ.— Կեանքի, հրդեհի և ծովային ապահովագրութիւն։

خیری اقبال قیونجی قرداشلری

بیوك خفافیه مغازه‌سی درسعادت سلطان حمام خداوردی خان نومرو ١١

آمریقان هوودلاستیکلری

خالص امریقان هوودلاستیکلری دنیانك اك صاغلام وطیانقلی لاستیکلریدر. اصلا قایماز طوبندن محافظه ایدر. پارچه‌لنجیه قدر رونقی غائب ایتمزه مغازه‌مزده هرکیسه‌یه الویرشلی پوطینلر، اسقارپینلر، تولیکلر وهردرلو صاغلام وظریف ایاق قابلری دخی واردر.
طشره‌دن وقوعبوله‌جق طوبدن سپارشلر درحال کمال سرعتله اجرا ایدیلور.

ԽԱՅՐԻ ԻԳՊԱԼ ԳՈՅՈՒՆՃԸ ԵՂԲԱՐՔ

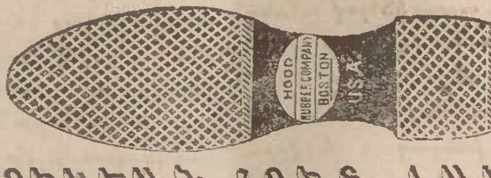

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀՈՒՏ ԼԱՍՏԻԿՆԵՐ

ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ, ԽԻՒՏԱՒԷՆՏԻԿԵԱՐ ԽԱՆ, ԹԻՒ 11.

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին այրերու, կիներու և տղոց յատուկ նորաձեւ, տոկուն ու շիք սկարբիններ, կօշիկներ և բանթօֆլ, ամէն տեսակէ։ Գիները չափաւոր են։ Ամերիկեան Հուտ Լաստիկները աշխարհիս ամենէն տոկուն և լաւ տեսակն է։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին։ 104—67

« او طالون دور »

قارلو اهنام

٤٠٠ بك اوغلنده پالاس خدیویال قارشوسنده ٤٠٥

بالجمله نسا عائله‌لر ایچون فوق العاده مهیلات
کت حاضر واصمارلامه پوطینلر وایاق قابلر
هرجنس صاغلام لاستیکلر وقیشلق تولکلری
تحافیه وسائر اشیای نفیسه
بش ماه وعده ایله ٤—30
مغازه‌مزی برکره تشریف بیورانلر هرحالده
ممنون قاله‌جقلر.

باغلر باشنده چفتلیك غازینوسی دیمکله مشهور ومعروف اولان غازینو وبغچه ایجاره ویریله‌جکندن طالب اولان غلطه‌ده هلبك خانده تجاردن بحدیان روانت افندی‌یه مراجعت اولنور.

ԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906 ի
8,000,000 Ֆր.
Ա. ԽՆԱՅ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906 ի
3,700,000 Ֆր

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Կ.Պոլիս Վոյվոտա փողոց
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Աչըր էֆ. խան Թիւթիւնճեան փողոց

Մասնաճիւղեր՝ Ետիրնէ, Պէյրութ, Գավալա, Տէտէաղաճ, Դրամա, Մանասթըր, Սելանիկ, Սամսոն, Իզմիր, Ուսքիւպ Ուզէչէ։

Գրասենեակներ՝ Կիւմիւլճինա, Գումանովա և Սօֆիա։

Սելանիկի պանքան կը զբաղի պանքայի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով, ապրանքներու վրայ փոխառութիւն կ'ընէ և ապրանքներ իբր աւանդ կ'ընդունի։

Խնայողական Սնտուկ՝ Նպաստաւոր տոկոսով։

ՏՊԱՐԱՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ

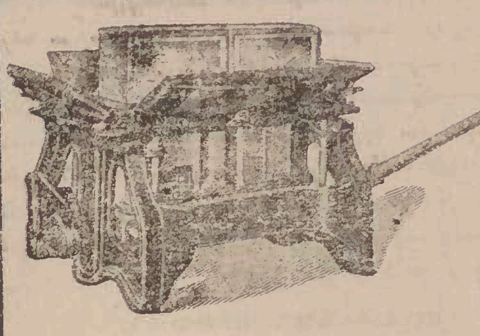

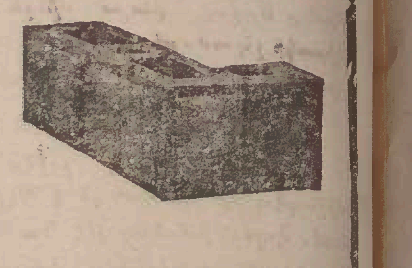

فرانسز مواد انشائیه مغازه‌سی : ت . تریقون ویه‌ئو خلفلری
غلطه‌ده : موم‌خانه جاده‌سی نومرو ٦١
امور وانشاآت نافعه ایچون آلات وادوات وصنعی طاشلر اعماله مخصوص ماکنه‌لر

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻԹԵՐՈՒ

Թ. ԹՐԻՔՕՆ ՎԻԷՅՕ Յաջորդ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՄՈՄՀԱՆԷ, ԹԻՒ 61. 28—52

Հանրօգուտ շինութեանց և հանքերու յատուկ գործիքներ և արուեստական քարերու յատուկ մեքենաներ։

امراض اعصابیه وعقلیه تداویخانه‌سی

دوقتور میخالا قوپولو

مقدما پارس، برلین وویانه خسته‌خانه‌لرنده امراض عقلیه وعصبیه طبابتنده بولنه‌رق درسعادتده جرمیا خسته‌خانه‌سی طبیبی وبرچوق مؤسسات فنیه اعضاسی ـ تپه‌باشنده انکلیز سفارتخانه‌سی صره‌سنده ١٢ نومرولی پترللی اپارتمانده الات جدیده ویکی اصول شعاعات الکتریقیه رحم ـ سیکیر ضعفیتی ـ نزول ـ صاللانمه ـ کوتوروملك ـ اویقوسزلق ـ ارککلك کسیله‌مسی ـ هضمسزلق ـ انقباض والحاصل عموم سیکیر خسته‌لقلرینك الات جدیده رونتکن شعاعاتیله تشخیصی ـ رادیوم ایله تداوی، شدتلی جریان الکتریقی هوا ایله ماساژ وترقیات فنیه‌نك حال حاضرینه توقیفاً آز مدت ظرفنده اتدویسنی درعهده ایدیوری

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոստ. 2)14 եւ 1320 Սեֆէր 20 Թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. Գրասենեակը, Ղալաթիա Նազըր խան, Հէզարէն փողոց Թիւ 14, Քօօբէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն.

Մասնաճիւղ Օսմ. կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.
» Մ. Բ. Սաաքօ, Շէյխ-իւլ-Իսլամ խան, Պահճէ Գաբու, Թիւ 10, Ապտի պէյ և Ընկ. Վէզնէճիլէր փողոց.
» Պահճէ Ալմէյզօղլու։
» Պահճէ գաբու, Եմին էֆէնտի, Իզմիր փողոց։
Գատըգիւղ, Ալէքսանդր Ալէքսիատիս Շուկայի հրապարակ։
» Մ. Ա. Անտրիա, Մոտա ճամբ.։

Պէյօղլու, Մ. Ա. Տէմարճի։
Բերա — Մասնաճիւղ Օսմ. կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց։
Շիշլի — Մ. Ի. Ռոսի, Պէյօղլու ճամբայ, թիւ 137.
Ղալաթիա — Մ. Ա. Բիրիանց, թիւ 13, Թիւնէլ խան։
Մեծ-Կղզի, Բէլաւլ էֆ.։
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկէլիտէս կայարանի հրապարակ։
Սան Ստեֆանօ, Պէչէճեան էֆ.։

Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՕՍՄ. ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

شرکت تجاریه عثمانیه

SOCIÉTÉ COMMERCIALE ([illegible])

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
❖ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ❖
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Կ. ՊՈԼԻՍ
ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐԸ ՍՈՒԺԱՄԵԱՅ ԿԵՐՊՈՎ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ ԵՆ
ՍԹԱՄՊՈՒԼ, ԴԱԹԸՐՃԸՕՂԼՈՒ ԽԱՆ

Հայկական սոյն դրամական հաստատութիւնը կ'ընէ փոխառութիւններ՝ առեւտրական տոմսերու, մուրհակներու, փոխանակագիրներու, բաժնեթուղթերու, պարտաթուղթերու, ապրանքներու և բեռնագիրներու վրայ։

Կուտայ չէքեր, վարկագիրներ, փոխանակագիրներ և հեռագրական վճարումի հրամաններ՝ ինչպէս Թուրքիոյ նոյնպէս աշխարհիս բոլոր մասերուն վրայ։

Կը գնէ և կը ծախէ ամէն տեսակ բաժնեթուղթեր և պարտաթուղթեր, թէ՛ մեր թէ բոլոր օտար հրապարակներուն վրայ, ինչպէս և օտար դրամներ։

Կը գանձէ և կը զեղչէ առեւտրական տոմսեր, մուրհակներ, փոխանակագիրներ, բաժնեթուղթեր և կտրոններ։

Կ'ընդունի դրամական աւանդներ նպաստաւոր պայմաններով։

Դրամատունս հաստատած է առեւտրական տեղեկութիւններու համար՝ լաւագոյն կերպով կազմակերպուած սպասարկութիւն։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

Խնայողութիւնը մեր համայնքին մէջ քաջալերելու համար կ'ընդունի 25 դրուշէն սկսելով աւանդներ։

Դրամատունս կը կատարէ նաեւ թէ՛ իր հաշւոյն, թէ՛ մասնակցութեամբ եւ թէ ուրիշներու հաշւոյն ամէն տեսակ արդիւնաբերութիւններու և ապրանքներու գնում, վաճառում, փոխանակութիւն, ներածում և արտածում։

Կ'ընդունի ներկայացուցչութիւն թէ՛ տեղական և թէ օտար տուներու։

Կը կազմէ առեւտրական և ճարտարարուեստական ընկերութիւններ և կը մասնակցի անոնց։ Կ'ընէ հանրօգուտ շինութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ ձեռնարկութիւններ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

ՕՏԱՐ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
BANQUE RUSSE
Pour le commerce étranger
Հիմնուած՝ 1871ին
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 30,000,000 ՌՈՒՊԼԻ
ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ

[illegible].— Քալաշնիքօֆի սակարան, Ռեննայա հրապարակ եւ Վասիլի Օստրով։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Պաքքէրմնիակ, Աշխաբատ, Արմաւիր, [illegible], Քիեւ, Թէոտոսիա, Մոսկուա (Կավրիքով փողոցի մասնաճիւղ), Նիժնի-Նովկորոտ, Նովօ, Նովօչերքասք, Նովօրոսիսք, Օտեսա, Օմսք, Բէրմ, Բոքրովսքայա Սլօպոտա, Բօդոլսք, Ռիկա, Ռոսթով, Սարաթոֆ, Սեվաստոպոլ, Սիմֆերոպոլ, Զլաթօփոլ, Թիֆլիս, Վէլէքի, Ուսթիուգ, Վիաթքա, Վինիցա, Վօլոկտա և Վօռոնէժ։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.—Ալէքսանդրիա (Եգիպտոսի մէջ), Պօմպէյ, Նիւ Եորք և Ուելլինկթըն։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՋ.—Լոնտոն, Բարիզ, Ժընէվ և Կ. Պոլիս

Ռուսական դրամատունը կը զբաղի դրամատան և սակարանի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. Նախավճարներ (avance) ապրանքի վրայ և քօմիսիօնով՝ վաճառում ապրանքի։ Նպաստաւոր պայմաններով վարձու կուտայ ամենահաստատ «Սէյֆ» դրամարկղներ իւրաքանչ. Մնացեալ նպաստաւոր տոկոսով։